

Ljudska PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

TRETJI DAN DRŽAVNIŠKEGA OBISKA PREDSEDNIKA NASERJA

VSE TESNEJŠE GOSPODARSKO SODELOVANJE med našo deželjo in Egiptom

Beograd, 14. julija. Po tridnevem bivanju v Beogradu je predsednik egiptovske republike Naser krenil na potovanje po Jugoslaviji.

V teh treh dneh so imeli predsednik Naser in njegovi sodelavci z jugoslovanskimi državniškimi uradniki in neuradne razgovore o mednarodnem položaju in o jugoslovansko-egiptovskih odnosih. Poglavarju egiptovske države na čast je predsednik Tito priredil svečano kosilo in svečan sprejem, prirejena pa je bila tudi velika vojaška parada. Danes je bilo slovesno kosilo pri predsedniku Naserju in popoldne so si gostje ogledali nekatere znamenitosti Beograda. Zvečer pred odhodom proti Sarajevu je bil velik sprejem.

Na potovanju po Jugoslaviji njo sredo prispel v Jugoslavijo. bode predsednik Naser in njegovi sodelavci obiskali ljudske republike Bosno in Hercegovino, Hrvaško in Slovenijo, zatem pa se bodo ponovno sestali s predsednikom Titom na Brionih. Pridružen jim bo indijski ministrski predsednik Nehru, ki bo prihod-

vršnem svetu Kirom Gligorovom. V razgovorih je sodeloval tudi jugoslovanski veleposlanik v Egiptu Josip Djerđa. Razprav-

ljali so o splošnih gospodarskih vprašanjih ter o gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Egiptom.

Na kosilu pri predsedniku Naserju

Opoldne je bil naš predsednik Tito gost na svečanem kosilu, ki ga je priredil predsednik egiptovske republike Naser v rezidenci na Dedinju.

Na kosilu je bilo še okrog sto drugih gostov. Med njimi predsednik Moša Pijade, Edvard Kardelj, Aleksander Ranković in Svetozar Vukmanović, armadni general Ivan Gošnjak, Koča Popović, Petar Stambolić in Blažo Jovanović in drugi.

Predsednik republike je prispel v rezidenco predsednika Naserja okrog 13.10. Segel je v roko egiptovskemu predsedniku, nato pa sta oba državnika odšla v veliki salon, kjer so bili drugi naši in egiptovski gostje že zbrani.

Poglavarja prijateljskih dežel sta se razgovarjala v salonu najprej s tovarišem Svetozarom Vukmanovićem, ki je imel dopolne razgovore z egiptovskimi državniškimi, zatem s predsedni-

kom Mošo Pijadom in Blažom Jovanovićem. Medtem se je podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj razgovarjal z ministrom za komunalne posle in planiranje Mahmudom el Bogdadijem in zunanjim ministrom Mahmudom Favzijem.

Fotoreporterji in filmski snemalci so hoteli napraviti čimveč posnetkov in so zato nenehno oblegali predsednika Naserja, predsednika Tita in ostale jugoslovanske ter egiptovske državnike, tako da se je predsednik Tito nazadnje pošalil, češ da je dobro, da samo slikajo in ne zahtevajo še kakšnega razgovora.

Ko sta predsednik Naser in predsednik Tito prišla na verando rezidence, kjer je bilo prirejeno kosilo, je godba zaigrala jugoslovansko in egiptsko himno. Kosilo pri predsedniku egiptovske republike je minilo v zelo prijetnem vzdušju in prisrčnih razgovorih.

V muzejih na Kalemegdanu

Popoldne kmalu po četrti uri je predsednik Naser obiskal vojni muzej na Kalemegdanu. Z njim so si muzej ogledali člani njegovega spremstva. Predsednik Naser se je pripeljal na Kalemegdan v spremstvu predsednika OLO Beograda Miloša Minića in jugoslovanskega veleposlanika v Kairu Josipa Djerđe.

Ob vstopu v muzej so ga sprejeli upravnik muzeja polkovnik Idriz Čejvan in njegovi sodelavci.

Predsednik Naser si je z velikim zanimanjem ogledal muzej NOB, posebno dolgo pa se je mudil pri zemljevidih, ki kažejo razvoj narodnoosvobodilnega gi-

toma ga je množica Beograščanov znova prisrčno pozdravljala. Na postaji so ga ob slovesno zdravili naši voditelji. Predsednik Naser je odpotoval proti Sarajevu.

Danes v Sarajevu

Jutri zjutraj bo prispel v Sarajevu. V glavnem mestu Bosne in Hercegovine mu bodo priredili svečan sprejem. Sprejeli in pozdravili ga bodo predsednik Ljudske skupščine Bosne in Hercegovine Djuro Pucar in drugi ugledni voditelji republike. V Sarajevu si bo ogledal mestne znamenitosti in potem še nekatere tovarne v okolici mesta.

Opoldne bo predsednik Ljudske skupščine Bosne in Hercegovine Djuro Pucar priredil svečano kosilo visokemu gostu. Takoj po kosilu bodo gostje v spremstvu predsednika Pucarja in predsednika republiškega izvršnega sveta Osmana Karabegovića odpotovali v Zenico, kjer si bodo ogledali našo največjo železarno.

EGIPTOVSKI TISK O SPREJEMU NASERJA V BEOGRADU

Svetovno-politična vprašanja na sestanku treh državnikov na Brionih

Kairo, 14. julija (Tanjug). Današnji egiptovski časniki obširno poročajo o obisku predsednika Naserja v Jugoslaviji. Že v naslovih poudarjajo, da sta Naser in Tito ponovno potrdila privrženost miru in mednarodnemu sodelovanju, da politični razgovori potekajo v vzdušju prijateljstva in iskrenosti in da je Jugoslavija

priredila predsedniku Naserju nepozaben sprejem. Pri tem ugotavljajo, da so se razgovori nanašali na mednarodne dogodke po zadnjem sestanku obeh predsednikov in da jih bodo nadaljevali na Brionih skupaj z indijskim predsednikom Nehrujem. Posebni dopisniki časnikov poročajo, da je Beograd ves v znamenju jugoslovansko-egiptovskega prijateljstva in da so Beograščani nenavadno prisrčno sprejeli Naserjev pozdrav v OLO Beograda, izgovorjen v srščini. »Al Ahram« zlasti poudarja, da so beograjski odborniki, občinstvo in ostali, ki so bili pri svečani podelitvi častnega meščanstva Beograda predsedniku Naserju, priredili egiptovskemu državnemu poglavarju dolgotrajne ovacije. Takšnih sprejemov je bil Naser deležen na vsakem koraku. Dalje poudarja list, da bodo brionski razgovori treh državnikov postali del zgodovine mirne in aktivne koeksistence.

»Brioni bodo pomenili preokret v človeški zgodovini«. S temi besedami je minister za nacionalno orientacijo Fathi Raduan ocenil razgovore treh velikih voditeljev, ki »pripadajo različnim celinam in narodom, ki pa skupno delajo za svetovni mir in varnost, za razvoj človeških odnosov na svetu, in sicer brez osebnih ambicij in aspiracij.« Ti ministrove besede so časniki objavili na vodilnih mestih, pri čemer so poudarili, da državniški ne bodo razpravljali o regionalnih vprašanjih, marveč o svetovnem problemu, kako zaščititi narode pred tretjim, uničujočim svetovnim spopadom.

Nemški veleposlanik pri predsedniku Titu

Beograd, 14. jul. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je včeraj popoldne sprejel izrednega in pooblaščenega veleposlanika Zvezne republike Nemčije, dr. Karla Georga Pfeleidererja, ki ga je prosil za sprejem.

Sovjetski veleposlanik pri predsedniku Titu

Beograd, 14. jul. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes sprejel sovjetskega veleposlanika Nikolaja P. Firjubina, ki je prosil za sprejem.

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 15. julija
Ponoči in jutri sprva precej oblačno vreme, vmes padavine nevihtnega značaja. Pozneje delno izboljšanje. Temperatura ponoči med 12 in 16, čez dan do 25 stopinj C.

Parada JLA na letališču v Zemunu

Dopolodne je bila na zemunskem letališču parada enot JLA v čast predsedniku Egipta Gamalu Abdelu Naserju. Na paradi so bili predsednik Naser in predsednik Tito ter naši državni ter vojaški voditelji, člani diplomatskega zbora in šefi tujih vojaških misij v Beogradu. Na paradi so bili tudi ostali egiptovski gostje, zunanji minister Mahmud Favzi, načelnik kabineta predsednika republike Ali Sabri, veliki samobelan Ali Rašid, pooblaščen minister Ali Tobalah, svetnik el Mirjan in egiptovski veleposlanik v Beogradu Husein Ruždi, z naše strani pa predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, Edvard Kardelj in Svetozar Vukmanović, Petar Stambolić in Blažo Jovanović, Vladimir Simić, Vlado Zečević in Ivan Božičević, Ivan Gošnjak, Franc Leskošek, Mijalko Todorović, Milentije Popović, Jovan Veselinov, Djuro Salaj, generalpolkovnik Ljubo Vučković in mnogi drugi.

Predsednika Naser in Tito sta se pripeljala na letališče v odprtem avtomobilu točno ob devetih. Od vhoda na letališče sta krenila skozi dolg špalir naših letalskih oficirjev in se ustavila pri zastavah predsednika egiptovske republike in predsednika FLRJ. K njima je stopil generalmajor Savo Vukelić in raportiral: »Vaša Ekscelenca, enote beograjske garnizije so postrojene Vam na čast in pripravljene na pregled in mimohod.« Zatem sta predsednika obeh republik v spremstvu svojih pribojnikov pregledala enote beograjske garnizije. Pregled je trajal četrt ure.

Zatem sta se predsednika Naser in Tito odpravila do glavne tribune. Zemunsko letališče je bilo bogato okrašeno z egiptovskimi in jugoslovanskimi zastavami ter zelenjem. Obkraj glavnega dela tribune, s katere sta predsednika opazovala mimohod, pa so oficirji JLA držali zastave predsednikov obeh republik.

Parado sta ob 9.30 začela dva helikopterja, ki sta v nizkem poletu nosila egiptovsko in jugoslovansko zastavo. Zatem je v jecu privozil mimo komandant parade, za njim pa štab parade in četa izvidnikov.

Na prvem državnem sestanku Tito—Naser v Beogradu

predsednikom Komiteja za zunanjo trgovino Hasanom Brkićem in s sekretarjem za splošne gospodarske posle v Zveznem iz-

banja in osvobojenega ozemlja Jugoslavije.

Direktor Vojnega muzeja Čejvan je polkovniku Naserju izročil velik album s slikami iz NOB, na katerem je pritrjena spomenica borca iz 1941.

Po ogledu muzeja je predsednik Naser odšel na severno stran Kalemegdana, od koder je razgled na izliv Save v Donavo. Tu mu je sekretar sekretariata Sveta za kulturo LR Srbije Milorad Panić-Surep pojasnil nastanek in zgodovino kalemegdanske trdnjave.

Popoldne so se nadaljevali razgovori o gospodarskih vprašanjih, ki so se jih udeležile iste osebnosti kakor dopoldne s predsednikom Naserjem in podpredsednikom Vukmanovićem na čelu.

Zvečer je bil na Dedinju pri predsedniku Naserju slovesen sprejem pred njegovim odhodom na pot po naši deželi. Sprejema se je poleg predsednika Tita s soprogom udeležilo večje število naših voditeljev, generalov, političnih, kulturnih in javnih delavcev.

Po sprejemu se je predsednik Naser s svojim spremstvom odpravil na železniško postajo. Spo-

Obisk Džavaharlala Nehruja

Prispel bo v sredo na Brione, kjer se bo sestal s predsednikom Naserjem in Titom

Beograd, 14. jul. (Tanjug). Predsednik indijske vlade in zunanji minister Džavaharlal Nehru bo v sredo prispel v Jugoslavijo kot gost predsednika republike Josipa Broza Tita bo prebil na Brionih dva dni. Ministrskega predsednika Nehruja, ki bo prispel s svojo hčerko go. Indiro Gandhi in dvema vnukoma, bosta spremljala generalni sekretar indijskega zunanjega ministrstva N. E. Pilaj in posebni pomočnik predsednika vlade M. O. Matej. Med obiskom ministrskega predsednika Nehruja na Brionih se bosta tam mudila tudi indijski veleposlanik v Beogradu R. Dajal in jugoslovanski veleposlanik v New Delhiju Bogdan Crnobrnja.

PRED DVAJSETIMI LETI

se je kovala enotnost našega delavskega razreda

Ko govorimo o velikem pomenu tekstilne stavke v Sloveniji leta 1936, delamo to iz dveh razlogov. Prvič: stavka je pokazala ogromno politično moč našega delavskega razreda in vodilne sile KP Slovenije in drugič: v stavki se je skovala tista enotnost delovnih ljudi, katere sinonim je kasneje postala Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

Delavske množice v bivši Jugoslaviji so bile ogoljufane že ob samem rojstvu versajske monarchije: namesto resnične bratske republike jugoslovanskih narodov so dobili absolutistično monarchijo, ki je že po nekaj letih prerasla v vojaško diktaturo. Paragrafi Obznane in Zakona o zaščiti države ter policija so že v kralj zadržali oskobo slobodnomiselnega dejanja. Pridobitve, ki jih je delavski razred izsilil od buržoazije v prvih letih revolucionarnega vrenja, so ostale le zunanje slepilo in »dokaz« buržoazne demokracije.

Z naraščanjem monarchistične diktature je rasel tudi odpor delovnih množic. V strogi ilegalni KPJ jeklenila svoje vrste in povezovala delavski razred v zavezno enotno fronto v borbi proti izkoriščanju in socialnemu zatiranju. KPJ je imela tedaj že jasno izdelan program socialne in nacionalne osvoboditve ter je zato pravilno ocenila tedanji položaj doma in v soetu. Naša pomoč španskim revolucionarjem je pomenila povezovalno mednarodnih naprednih sil v uporen brenik proti naraščajočemu valu fašizma, ki je dobival ose močnejše korenine tudi pri nas.

Komunistična partija Jugoslavije je imela veliko daljnosežnejše načrte od teh neposrednih revolucionarnih akcij. Sledeč načelu marksizma-leninizma se je zavedala, da bo svoj program socialne in narodne osvoboditve lahko izvedla edino v revoluciji, ki bo pometla z gnilim profildjudskim režimom velikosrbske buržoazije. Za uresničitev tega programa pa je bilo treba utrditi svoje vrste, še tesneje navezati delovne množice nase, predosem pa doseči enotnost akcije. Tako nam postane razumljivo, zakaj je KPJ v svo silo podpirala socialne programe naprednih strank in ekonomske zahteve delavcev, ki so jim delodajalci bili pristiljeni popuščati, čeprav ni verjela v uresničitev svojih ciljev po »parlamentarni poti« ekonomske zahteve so bile le sredstvo za doseg lastnega političnega programa, ki je bil hkrati program osea delavskega razreda. Ena najbolj neposrednih oblik tega boja so bile stavke.

Ko so delodajalci zavrnili glavne zahteve, ki so jih predstavnik tekstilnih delavcev postavili v enotni kolektivni pogodbi, so podcenjevali moč in organiziranost delavskega razreda. Premalo so upoštevali nenehno delo Komunistične partije Slovenije, ki ji je v stavki uspelo združiti ne le tekstilne delavce, ampak tudi delavce nekaterih drugih panog (n. pr. staabne delavce), zlasti pa so stav-

kajoči uživali podporo skoraj vseh slojen prebivalstva, predosem kmetov in levo usmerjenih političnih strank. Enotna podpora stankajočim je trajala do konca stavke, z izjemo izrazitih reakcionarjev in špekulantov, ki so stavko podpirali le tako dolgo, dokler so v njej videli sredstvo za uničenje svojega konkurenta. Očitno pa je, da ta združitev večine ljudstva ob delavskem razredu, ki se bori za svoje pravice, ni bila le slučajna in kratkotrajna. Z njo je slovenski narod, povezan z drugimi jugoslovanskimi narodi, začel zmogovito narodnoosvobodilno borbo.

Kot spomin na eno najtežavnih obdobij iz zgodovine našega delavskega gibanja nam obletnica tekstilne stavke v Sloveniji daje novih ustvarjalnih moči za poglobljanje in razvijanje delavskega samoupravljanja — temeljne pridobitve tega razvoja — samega.

Dr. Marijan Breclj na poti v London

Beograd, 14. jul. (Tanjug). Danes je odpotoval v London predsednik Turistične zveze Jugoslavije dr. Marijan Breclj. V Londonu se bo udeležil posvetovanja Mednarodne komisije za turistično izmenjavo. Na posvetovanju bodo razpravljali o jugoslovanskem predlogu za gospodarsko pomoč nerazvitim deželam na turističnem področju, sprejetem lani v oktobru na kongresu Mednarodne unije turističnih organov v New Delhiju. Na posvetovanju bodo tokrat govorili o pomoči Jugoslaviji za zgraditev njenih prometnih in hotelskih objektov.

Na povratku iz Londona se bo dr. Breclj ustavil v Parizu, kjer se bo o istem vprašanju razgovarjal z jugoslovanskim razovalcem v Organizaciji za evropsko ekonomsko sodelovanje in s predsednikom odbora za turizem v tej organizaciji.

IZ RAZPRAVE O DELOVNIH RAZMERJIH

VEČ POZORNOSTI delavskemu samoupravljanju

Delovno razmerje bi bilo treba tudi v bodoče zasnovati s pogodbo, ne pa zgolj z izjavo delavca — Razprava podaljšana do 15. avgusta

Beograd, 14. jul. (Tanjug). V dveh mesecih, odkar so dali osnutek zakona o delovnih razmerjih v javno razpravo, je Sekretariat Zveznega izvršnega sveta za delovno razmerje prejel več pripomb in predlogov gospodarskih organizacij, sindikatov in posameznikov. Spričo zanimanja za ta zakonski osnutek so sklenili javno razpravo, ki so jo namerali zaključiti do konca junija, podaljšati do 15. avgusta.

V področju gospodarskih združenj in sindikatov živahno razpravljajo malone o vseh določbah, ki jih vsebuje osnutek. Razen poudarjanja pozitivnih značilnosti tega osnutka je bilo izre-

čenih tudi več načelnih pripomb o določbah, ki urejajo vprašanje odpovedi delovnega razmerja v gospodarskih organizacijah, kakor tudi o drugih določbah.

V osnutku je pravica do dajanja odpovedi delavcem in nameščencem prepuščena popolnoma podjetjem. Po sedanjih predpisih ima vsak delavec, ki dobi odpoved, pravico do pritožbe na arbitražo pri občinskih ljudskih odborih. Osnutek pa ne predvideva takšne ustanove. Ker je to eno najbolj občutljivejših vprašanj delovnih razmerij, sodi več udeleženec razprave, da bi bilo treba arbitražo obratiti. Razen tega predlagajo, naj bi bilo v komisiji za sprejemanje in odpuščanje delavcev, ki jo predvideva osnutek, najmanj 9 do 11 članov, ne pa trije, kakor je rečeno v osnutku.

ločen. Sindikat predlaga, naj bi učence v gospodarstvu smatrali za osebe v delovnem razmerju s posebnimi pravicami, ki bi jih bilo treba prav tako določiti z zakonom o delovnih razmerjih.

DOLOČBE NAJ BODO POVSEM JASNE

V razpravi, ki so jo imeli o osnutku in Izvršnem svetu Slovenije, se je pokazalo, da delavskemu samoupravljanju v osnutku niso posvetili zadostne pozornosti in da nekatere določbe niso dovolj jasne. Kot primer navajajo določbo, da more predsednik delavskega sveta postaviti pred disciplinsko sodišče direktorja podjetja. Prav tako so bila izražena gledišča, da bi bilo treba delovno razmerje tudi v prihodnje zasnovati s pogodbo, ne pa samo s pismeno ali ustno izjavo, s katero delavec potrdi, da se strinja s pravili gospodarske organizacije, pravili o delovnem razmerju in tarifnim pravilnikom podjetja, kot to predvideva osnutek.

PRAVNI POLOŽAJ DELAVCEV NAJ BI UREDILI ENOTNO

Novi zakon bi veljal za vse delavce in nameščence gospodarskih organizacij, včevši tudi zadržni sektor in za ljudi, ki so v delovnem razmerju pri privatnih delodajalcih. Z zakonom pa niso zajeli nameščencev državnih organov in ustanov, ker bo njihov pravni položaj urejen s posebnim zakonom o javnih uslužbenih, ki ga zdaj pripravljajo. Republiški svet sindikatov Srbije sodi, da bi bilo treba delovno pravni položaj delavcev urediti enotno ne glede na to, kje delajo. Sindikat predlaga, naj bi v skladu z Ustavnim zakonom sprejeli temeljni zakon o delu, ki bi veljal za vse delavce in nameščence, v okviru le-tega pa bi potem izdajali posebne predpise.

Republiški svet sindikatov Srbije tudi predlaga, naj bi v podjetjih z več obrati ustanovili več komisij za sprejemanje in odpuščanje delavcev, ne pa samo eno, kot to predvideva osnutek.

Centralni odbor sindikata metalurgov in rudarjev sodi, da je položaj učencev v gospodarstvu v zakonskem osnutku nejasno do-

sveta sindikatov Pokrajinskega izvršnega sveta Vojvodine je poudarjeno, da bi bilo treba v novem zakonu podrobneje določiti odnose med združnimi organizacijami in delavci, kakor tudi med privatnimi delodajalci in njihovimi delavci.

Razen tega je sekretariat za delovna razmerja dobil tudi več drugih pripomb in predlogov. Ko bo vse gradivo proučil, bo sekretariat predloge in pripombe poslal skupni komisiji za sestavo predpisov o delovnih razmerjih.

Izvolitev izvršnega odbora Jugoslovanske investicijske banke

Včeraj je bila v Beogradu prva seja upravnega odbora Jugoslovanske investicijske banke. Zvezni izvršni svet je imenoval za predsednika upravnega odbora svojega člana Nikolo Minčeva, za podpredsednika pa sekretarja za industrijo Zveznega izvršnega sveta Marijana Cvetkoviča. Zvezni izvršni svet je imenoval tudi 12 članov upravnega odbora iz vrst poslancev in predstavnikov strokovnih združenj in zbornic. Generalni direktor banke Avgustin Papić je član upravnega odbora po svojem položaju.

Na včerajšnji seji so izvolili Izvršni odbor banke, v katerem so razen Nikole Minčeva, Marijana Cvetkoviča in Avgustina Papića zvezni ljudski poslanec Ilja Tepavac, predstavnik Zvezne prometne zbornice Nikola Milanović in podpredsednik upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice Svetislav Milivojević.

ISKOVNA KONFERENCA ITALJANSKE SINDIKALNE DELEGACIJE

Vračamo se z bogatimi doživetji

ki izpričujejo vaše napore in uspehe v delavskem samoupravljanju

Ljubljana, 14. jul. — Pred povratkom v svojo domovino, se je italijanska sindikalna delegacija, ki je prepotovala dober del naše domovine z namenom, da si ogleda naš gospodarski razvoj, zadržala danes dopoldne v prostorih Glavnega odbora enotnih sindikatov LRS in v razgovoru s predsednikom Rudolfom Jankom in novinarji tolmačila vtise, ki jih je v tem času doživela v naši državi in v številnih srečanjih z našimi sindikalnimi voditelji in delavci po tovarnah.

Delegacija, ki jo sestavljajo Secondo Pessi, tajnik Federacije dela Italije, Pietro Boni, pomočnik sekretarja Federacije dela, tajnik delavske zbornice v Rimu, namestnik tajnika delavske zbornice v Milanu Stellina Vecchio in tajnik delavske zbornice Palermo Pio Latorre, odnaša iz naše države najlepše vtise, predosem pa zadovoljstvo, da so bila srečanja z našimi vodilnimi ljudmi v sindikatu tako plodna in uspešna. V teh razgovorih je bil sprejet širši okvir bodočega sodelovanja, ki se bo izražal predosem v obojestranskem zbiranju dokumentarnega materiala o razvoju bodisi delavskega razreda, v izmenjavi sindikalnih delegacij in pa stikov med posameznimi italijanskimi in jugoslovanskimi mesti, kot n. pr. med Beogradom in Rimom, Ljubljano in Torino, Zagrebom in Milanom itd. Tudi v strokovnem, gospodarskem in kulturnem pogledu bo prišlo do pogostih srečanj, kakor tudi do izmenjave predavateljev. Prav tako bodo naši predstavniki sindikata pisali v italijanskih časopisih in obratno. Delegacija smatra, da je s tem dosežen namen potovanja, kate-rega sadovi se bodo pokazali že v najkrajšem času.

Člani delegacije so z vidnim zadovoljstvom izrazili, da so kljub kratkemu času, ki so ga imeli na razpolago, marsikaj pomembnega videli in ugotovili, da so uspehi, ki smo jih dosegli do danes, kljub številnim objektivnim težavam, veliki in pomembni. Globok vtis je napravil polet jugoslovanskih delavcev, ki z velikim navdušenjem in pogumom odklanjajo te težave. Na vsej svoji poti so se zanimali za naloge in delo sindikata in v tej borbi so spoznali, da ima sindikat delavcev v Jugoslaviji eno izmed najpomembnejših nalog v pogledu večje storilnosti in pa v splošni zaščiti delavcev. Vse te bogate izkušnje, katere so vsakodnevno doživljali na svoji poti v stikih s predstavniki sindikatov, delavskih svetov in upravnih odborov, so zanje velikega pomena, in jim bodo kot dragocenost služile v domovini.

Delegacija je na obisku na Glavnem odboru enotnih sindikatov Slovenije odgovorila še na vrsto vprašanj, ki so jih postavili novinarji. V teh ogovorih so razložili stanje borb delavskega razreda v Italiji, na njegovo borbo

proti gospodarskemu monopolu, ki je največja ovira uspešnejšemu boju delavskega razreda. Brez uničenja monopola ni rešitve za preko štiri milijone brezposelnih delavcev.

Danes popoldne je delegacija zapustila našo domovino. On

DNEVNA KRONIKA

Motorji reške tovarne »Torpedo« na južnoameriškem trgu

Reška tovarna motorjev »Torpedo« bo poslala do konca t. l. v Latinsko Ameriko Diesel motorje »Aran« v vrednosti pol milijona dolarjev. Tako se bo letošnji izvoz v primeri z lanskim povečal po vrednosti za 200.000 dolarjev. Predstavniki te tovarne sodijo, da bo izvoz v južnoameriške dežele še nadalje naraščal, ker so ondotni kupci nenavadno zadovoljni s kakovostjo motorjev in njihovo vsestransko uporabnostjo v kmetijstvu, gradbeništvu in industriji.

Razen motorjev po 7 in 9 KS, ki jih stalno izvažajo, bo ta tovarna letos izvozila tudi več močnejših motorjev po 20, 30 in 40 KS, ki jih zdaj serijsko izdelujejo.

Nova separacija v istrskih premogovnikih

Nedavno je začela obratovati nova separacija premogovnika v Podpičnu, eni izmed jaškov istrskih premogovnikov. Separacija je visoka okrog 40 m, vanjo pa so investirali več ko milijardo dinarjev. Gradbena dela je opravilo reško podjetje »Jadrans«, večino strojev pa so izdelali v tovarni rudarskih strojev v Trbovljah, ki jih je tudi montirala. Premog so doslej prali in separirali v začasnih separacijah majhne zmogljivosti, ki ni dajala premoga za-

dovoljve kakovosti. Z izgradnjo tega objekta je bilo odstranjeno to »ozko grlo« v rudniku Podpičan.

»Jugokarbon« povečuje izvoz saj

Tovarna »Jugokarbon« v Bakru je izvozila 1953. leta štiri vagonov saj, 1954 pet vagonov, medtem ko je v prvem polletju letošnjega leta izvozila nad 18 vagonov. Za drugo polovico letošnjega leta so sklenjene pogodbe o pošiljki 80 ton saj na Madžarsko in dve tona v Urugvaj. Letošnji proizvodni plan so povečali za 145% v primerjavi z lanskim, sodijo pa, da bodo izvozili nad 200 ton saj.

Vsakogar, ki se zanima za zgodovino, predosem pa za sedanje politične, kulturne ali gospodarske razmere v prijateljskih deželah — Indiji in Egiptu, opozarjamo na 3. in 12. zvezek Politične knjižnice, v katerih so ti podatki zbrani.

JOŽE SMOLE: TITO V AZIJI
VOJAN RUS: POT SODOBNE
INDIJE
ZDRAVKO PEČAR — VEDA
ZAGORAC: REPUBLIKANSKI
SKI EGIPT

Cena zvezka 40 din. Zabeležite jih v vseh knjigarnah!
CANKARJEVA ZALOŽBA
Ljubljana

Čitajte naš popoldnevni list »LJUBLJANSKI DNEVNIK«

Vsako popoldne nove vesti iz vsega sveta, domačih in tujih krajev! Mesečna naročnina samo 160 dinarjev! Izhaja vsak dan razen nedelje. »Ljubljanski dnevnik« lahko naročite v naših podružnicah, ki so v vseh večjih krajih ali na naslov:

»LJUBLJANSKI DNEVNIK«
Ljubljana, Kopitarjeva 2.

Naročajte, kupujte in širite ljudsko revijo Prešernove družbe »OBZORNIK«!

Novosti na razstavi v Škofji Loki

Razen gospodarske razstave bodo odprli tudi turistično, lovsko, filatelistično, šolsko in likovno — Tovarna »Niko« v enem letu prešla na serijsko proizvodnjo izdelkov za široko potrošnjo

Škofja Loka, 14. julija. — Danes dopoldne so tu odprli prvo gospodarsko razstavo, ki prikazuje gospodarski razvoj Škofje Loke ter Selške in Poljanske doline v povojni dobi. Hkrati z gospodarsko razstavo bodo odprte tudi druge razstave: turistična, lovsko, filatelistična, šolska in likovna. Razstava bo trajala teden dni.

Razstava predstavlja dejansko revijo povojnega gospodarskega razvoja obeh dolin s Škofjo Loko vred, kjer so v teh desetih letih zrasli pomembni objekti našega gospodarstva: »Motor« — Škofja Loka, »Niko« — Zelezniki, »Alpina« — Ziri, »Marmor« Hotavlje, Lesna industrija na Trahi itd. Razstava kaže usmerjenost gospodarstva na tem področju pretežno v lesno, kovinsko in tekstilno industrijo ter čevljarstvo, medtem ko so možnosti za razvoj kmetijstva doslej ostale še odprte. Nerazumljivo je, zakaj razstavlja le okrog 20% zasebnih obrtnikov, ki bi lahko pokazali dosti več, kot so.

Nekaj razveseljivih novosti sta prikazali lesna in kovinska industrija. »Gradis« iz Škofje Loke razstavlja poseben zložitiv fotelj, ki hkrati služi za posteljo. Stane okrog 30.000 din, kar je vendar nekoliko preveč, če upoštevamo, da stane boljše kavč le nekaj tisočakov več. Veliko cenejši bi bil

fotelj, če bi usnjeno prevleko nadomestili s polivinil platnom, ki je razen tega tudi veliko bolj praktičen. Zanimivo je tudi kombinirano smučno okno na rolo za upravna poslopja. Mizar Zontar in tapetnik Omejec iz Škofje Loke razstavljata posebno novost: dvojno posteljo-kavč. Iz enega kavča namreč lahko v trenutku dobimo dva, ki tako tvorita dvojno posteljo. Cena 68.000 za to novost ni pretirana, ker je v tem vrčunana tudi posebna vrhna blazina. Kmetijska zadruga Sosednj je razstavlja posebno opako iz žagovine, ki se uporablja za prezidne stene, posebno dobro pa se obnese kot izolacijsko sredstvo.

Iz kovinske industrije razstavlja »Niko«-Zelezniki dve novosti: namizni ventilator s 40 vatnim motorčkom in gospodinjiski mešalec. Cena mešalca je 22.000 din, kar je za 18.000 din ceneje od uvoženega, najvažnejše pa je, da je Inštitut za napredek gospodinjstva v Ljubljani ugotovil, da so domače mešalci enake kvalitete kot inozemski. Pripravljajo tudi prototip univerzalnega gospodinjiskega mešalca, ki bo imel 14 priključkov in ga bodo dali na trg že prihodnje leto. Tovarna »Niko« se je v enem samem letu prilagodila potrebam trga, saj je od svoje prejšnje standardne proizvodnje laboratorijskih instrumentov prešla na serijsko proizvod-

njo izdelkov široke potrošnje. Posebno pozornost zbujata maketa nove tovarne, ki bo njena kapaciteta tolikšna, da bo letni bruto produkt narasel od sedanjih 300 milijonov na eno milijardo 200 milijonov dinarjev.

Razstava je v celoti dobro pripravljena. Odlikujejo jo nazorni grafikoni in makete, kar je na drugih razstavah po navadi glavna pomanjkljivost. Zlasti okusno je pripravljena okrajna lovsko razstava. Šolska razstava pa odlikujejo nazorni grafikoni in primerjave s predvojnimi stanjem.

Izkopali so 3700 ton več premoga, kot so planirali

Reka, 14. jul. (Tanjug). — V istrskih premogovnikih so nakopali v prvih šestih mesecih t. l. 3700 ton premoga več, kot je bilo predvideno. Največ premoga so nakopali v jami Podlabin, kjer je bila polletna naloga izpolnjena že v prvi polovici junija. Letošnja proizvodna naloga premogovnika v Raši je za 50.000 ton večja od lanskeleto.

Ta uspeh istrskih premogovnikov je pomemben tudi zato, ker so s tem nadoknadili izgube, nastale pozimi spričo slabega vremena, ko so premogovniki dalj časa delali v omejenem obsegu.

Gostje iz Kambodže

Čez nekaj dni — kmalu zatem, ko bo zaključen brionski sestanek Nehru-Naser-Tito in ko bo mednarodna javnost še komentirala ta dogodek, bo prispel k nam na obisk kambodžski ministrski predsednik Norodom Sihanuk. Osebnost tega mladega državnika, diplomata in glasnika dobre volje med narodi je nenavadna. Kot kralj Kambodže se je Norodom Sihanuk vztrajno in žilavo boril za popolno neodvisnost svoje dežele. Ko je to dosegel, se je na splošno presenečenje odrekal prestolu, da bi ustanovil Socialistično ljudsko zvezo, in je z njo prepričljivo zmagal na prvih zvočnih volitvah v deželi ter postal predsednik prve samostojne kambodžske vlade.

Toda kakor se je odrekal prestolu, da bi organiziral prvo demokratsko parlamentarno oblast v deželi, tako se je kmalu odrekal tudi položaju ministrskega predsednika, ker je sodil, da ga vsakdanji upravni posli ovrirajo in da spričo njih ne bi utegnil izpolniti svoje glavne naloge — utrditve mednarodnega položaja Kambodže, povezave ne samo z omejenim številom velesil, marveč z vsemi deželami azijsko-afriške grupacije in vsemi ostalimi deželami sveta, ki so pripravljene na prijateljstvo in sodelovanje.

Po načelih nevtralnosti Kambodže, ki jo je proglasil že v volilni kampanji, pa prek tesnejšega povezovanja z bandunsko skupino azijskih in afriških dežel, ki so proti blokom, se je Norodom Sihanuk hitro spreminil iz »neuklonljivega« državnika, ki se ni sprijaznil s tem, da bi bila njegova dežela uzaloz karkoli, v aktivnega borca čedalje močnejšega in širšega med-

narodnega gibanja za aktivno koksistenco.

Daljna, majhna Kambodža, o kateri je bilo še pred leti slišati nekaj podatkov samo v šoli, je postala neradoma znamenita in cenjena — eden izmed simbolov novega duha v mednarodni politiki.

Na svojih številnih potovanjih: v Zenevo in Bandung, Peking in Pariz, Washington in Moskvo, Tokio in Varšavo, je Norodom Sihanuk zastopal tako svojo deželo, novo svobodno Kambodžo, kakor tudi tisto politiko dobre volje in prijateljstva, miru in sodelovanja, spričo katere je sleherni njegov obisk v kakem tujem glavnem mestu dobil širši mednarodni pomen.

Takšnega pomena bo tudi njegov obisk v naši deželi in pričakujemo ga z veseljem in dobrimi upi.

L. U.

Praznik francoske revolucije

Pariz, 14. jul. (Tanjug). Francija je danes praznovala svoj narodni praznik 14. julij z veliko paradom vojske vzdolž pariških Elizejskih poljan in skozi Slavolok zmage. Na glavni svečanosti na trgu Étoile so pred malone milijonom ljudi defilirale enote vseh rodov francoske vojske pred predsednikom republike Renéem Cotyjem, vtem ko je 200 reaktivnih bojnih letal letelo nad Elizejskimi poljanami. Slovesni proslavi obletnice francoske revolucije so prisostvovali vsi člani vlade pod vodstvom Guy Molleta, predstavniki parlamenta, vojske, javnega in kulturnega življenja ter člani diplomatskega zbora. Pariz je že od sinoči v prazničnem razpoloženju. Narodno slavje pa se nepretrgoma nadaljuje na številnih mestnih trgih, zlasti v središču mesta, na velikih bulvarih in na Trgu Bastilje.

Temeljne teze resolucije o omejenem začetnem razorožitvenem sporazumu

New York, 14. jul. (Tanjug). V okviru splošne razprave o razorožitvi se je na zasedanju razorožitvene komisije jugoslovanski delegat še enkrat oglašil k besedi. Tokrat je podrobno razložil osnutek jugoslovanske resolucije o začetnem sporazumu glede razorožitve na osnovi doslej razčiščeni spornih vprašanj. »Glavni namen moje delegacije v zvezi s to resolucijo«, je dejal, »je bil pomagati, da bi našli skupno podlago, kar je v tem trenutku bistvenega pomena.«

Kakršenkoli nesoglasni sklep na tem področju ne bi pripeljal daleč. Ali je potrebno v tej zvezi opozoriti na žalostno usodo vrste resolucij o razorožitvi, ki so jih ob raznih priložnostih sprejeli razni organi OZN z bolj ali manj pomembno večino, katerim pa je manjkala nujno potrebna privolitev vseh, predvsem pa zainteresiranih držav. Po drugi

strani pa ni treba pozabiti ugodnega vpliva nekaterih skromnih in celo proceduralnih sklepov na nadaljnji razvoj na področju razorožitve in na povečanje mednarodnega zaupanja sploh.

če izkoristimo sedanje možnosti in dosežemo omejen začetni sporazum.«

Dr. Brilej je dalje dejal, da morajo ti omejeni ukrepi postopoma prerasti v bolj vsestranski sporazum, pri čemer bi bil sleherni nadaljnji delni sporazum neodvisen od drugih, a bi jim utrl pot.

»Naposled predlagamo«, je povzel, »stvarnejše stališče do vprašanja nadzorstva. Sodimo namreč, da je treba predvideti

Ameriška »podlaga miru«

Harold Stassen o letalski inšpekciji razorožitve kot pogoja za morebitne koncesije v zvezi s sovjetskimi razorožitvenimi predlogi

Washington, 14. jul. (USIS-AFP). — Posebni svetovalec predsednika Eisenhowerja za vprašanja razorožitve Harold Stassen je izjavil na sestanku z novinarji, da pomeni dejstvo, da je SZ sprejela zahodni predlog o zmanjšanju oboroženih sil, samo »majhen korak« k premostitvi prepada, ki v vprašanju razorožitve loči zahodne države od SZ.

Dalje je dejal, da je »problem števil« se nadalje stvar sporazuma o ustreznem inšpekcijskem načrtu. Stassen se je ponovno zavzel za sprejem Eisenhowerjevega načrta o letalski inšpekciji, pri čemer je poudaril, da je načrt »podlaga miru«. Stassen je tudi izjavil, da bo ameriška vlada skrbno proučila najnovejšo sovjetske predloge.

Eisenhowerjev posebni svetovalec je dejal, da ameriška vlada proučuje tudi nove korake, ki bi jih utegnili napraviti, da bi olajšali sporazum o razorožitvi. Poudaril je, da bi ZDA utegnile sprožiti te predloge na prihodnjem zasedanju ožjega odbora razorožitvene komisije OZN, ki se bo znova sestaj verjetno še pred koncem leta.

V odgovorih na posamezna vprašanja je Stassen izjavil, da ne izključuje možnosti, da bi

ZDA privolile za morebitni sporazum o zmanjšanju oboroženih sil in klasične oborožitve, če bi SZ sprejela predloge o letalski inšpekciji.

Sej ameriškega medarmadne-

Kongres ameriških črncev

San Francisco, 14. jul. (Reuters). Tu je bila 47. konferenca Združenja za napredek drugopoltega prebivalstva v ZDA, ki ji je prisostvovalo 800 delegatov iz vse dežele. Na njej je bila soglasno izražena namera drugopoltega prebivalstva, da razširi »pasivni odpor« proti rasni segregaciji v južnih državah ZDA.

Prvi odmevi na pobudo SZ o obči evropski atomski organizaciji

Pariz, 14. jul. (Tanjug). Francoski tisk je ugodno sprejel sovjetski predlog, naj bi ustanovili občo evropsko agencijo za jedrsko sodelovanje. Celo tisti časniki, ki so se ob nedavni razpravi v francoskem parlamentu odločno zavzemali za prizadevanja Molletove vlade glede »Evroatoma«, nadržavne organizacije 6 zahodnoevropskih dežel, pravijo, da je treba sedaj ta no-

ga generalnega štaba admiral Radford pa je sinoči izjavil, da ni izključeno, da bo prišlo do »morebitnega zmanjšanja ameriške vojske spričo novih vrst orožja«. Ta izjava je bila odgovor nekemu newyorškemu listu, ki je poročal, da je Radford predlagal, naj bi ameriško vojsko do leta 1960 zmanjšali na 800.000 mož. Radford je tudi izjavil, da ta vest izvira od podrejenih, ki »ne poznajo dovolj splošnih problemov vojaškega planiranja«. Poudaril pa je tudi, da »v sedanjem položaju« ZDA ne bi mogle enostransko spremeniti svojih vojaških obveznosti, ki se nanašajo na »varnost sveta«.

vi predlog skrbno proučiti.« Socialistom nekonzistentnim »Franc Tireur« sodi, da je v sovjetskem predlogu mnogo pomanjkljivosti, in opozarja, da mora Francija nadaljevati svoje napore za ustanovitev zahodno evropske agencije. Vendar dodaja, da Evroatom ne bo v nasprotju z nobeno izmed številnih predlaganih organizacij za jedrsko sodelovanje, bodi da gre za svetovno organizacijo, bodi za tako, kakor jo sedaj predlaga SZ. Francija naj zavzame svoje mesto v vseh teh organizacijah.

»Progrés du Lyon« prav tako opozarja na »dokajšnjo širino sovjetskega predloga, ki ima sicer tudi številne pomanjkljivosti, če zategadelj, ker hoče spraviti vse evropske dežele pod skupno streho.«

»Bilo bi napak«, pravi pariški »Normandio«, »zavrniti sovjetski predlog samo zato, ker se bodo okrog njega kaj kmalu zgnili vsi protievropistični elementi francoske evroatomskega načrta. Z Rusi se je treba pogajati zlasti o takih vprašanjih, kot je sodelovanje na področju jedrske energije.«

Washington, 14. jul. (AP). Ameriška vlada bo proučila sovjetski predlog o ustanovitvi evropske organizacije za miroljubno uporabo atomske energije. Po mnenju ameriških krogov pa naj bi ta najnovejši sovjetski predlog onemogočil ustanovitev Evroatoma, v katerem bi bile samo članice zahodnoevropske skupnosti za premog in jeklo.

Segni Bulganinu

Rim, 14. jul. (AFP). — Predsednik italijanske vlade Antonio Segni je poudaril v pismu sovjetskemu predsedniku Bulganinu, da bi bilo mogoče zmanjšanje oborožitve doseči samo z mednarodnim sporazumom o razorožitvi, ki bi došlo nujno in učinkovito nadzorstvo. »Tak sporazum bi olajšal s ističasno ureditvijo nekaterih političnih vprašanj, zlasti o združitvi Nemčije. Na predlog, ki ga je pred enim mesecem stavil zahodnim deželam Bulganin, pravi predsednik italijanske vlade, da je bila oborožitvena tekma vselej vzrok skrbi njegove vlade, ki si predvsem prizadeva zmanjšati napetost, izboljšati življenjsko raven in gospodarski razvoj svoje dežele.

Z VSEH STRANI SVETA

POLJSKA

SPREMENBA V VLADI
Varšava, 14. jul. (Reuters). Vlada je sinoči objavila, da je bil imenovan za predsednika državne planske komisije podpredsednik vlade Stefan Jedrychowski, ki bo nadomestil Evgena Szira. Szir je bil imenovan za gradbenega ministra. Novo ministristvo je nastalo z združitvijo ministrstev za mestno in vaško planiranje ter za industrijske gradnje.

VZHODNA NEMCIJA

TRGOVINSKI STIKI S FRANCIO
Berlin, 14. jul. (Reuters). Tu so bili končani diplomatski gospodarski razgovori med francosko komercialno službo v Nemčiji in vzhodnonemško trgovsko zbornico. Dogovorili so se za nove sezname blaga v trgovini med Francijo in Vzhodno Nemčijo, ki bo obsegala izmenjavo blaga v vrednosti 25,6 milijona dolarjev v prihodnjem obdobju. Trgovinski sporazum bo v veljavi 18 mesecev, začeti s 1. julijem letos.

ZAHODNA NEMCIJA

REAKTIVNA LETALA IZ KANADE
Bonn, 14. jul. (AP). Vlada je sinoči objavila poročilo, v katerem pravi, da je Kanada podarila 75 modernih reaktivnih letal novemu, zahodnonemškemu letalstvu. To darilo Zahodni Nemčiji je v skladu s sodelovanjem v Atlantski zvezi. Kanada bo podarila Zahodni Nemčiji tudi večje količine rezervnih delov za ta letala in druge letalske opreme.

LUKSEMBURSKA

SPREMENBA USTAVNEGA ZAKONA
Luxembourg, 14. jul. (AFP). Parlament je sprejel zakon o reviziji ustave Velike vojvodine Luksemburške. Po novem zakonu bo poslanski mandat skrajšan od 6 na 5 let, zbornica pa bodo v prihodnje v celoti volili vsakih 5 let, a ne delno vsaka tri leta kot doslej. Za zakon so glasovali demokrati, socialisti in komunisti, proti pa liberali. Ob tej priložnosti je parlament podjal za dve leti svoj mandat, tako da bodo prihodnje splošne volitve leta 1959.

NIZOZEMSKA

TRGOVINSKI STIKI S KITAJSKO
Haag, 14. jul. (AP). Nizozemski zasedni urad za uvoz in izvoz je objavil, da bo prišla v drugi polovici julija na Nizozemsko trgovska delegacija LR Kitajske, da bi se pogajala za novo ureditev trgovinskih stikov med obema državama. Sedanjí trgovinski stiki naj bi se znatno razširili.

ZDA

JEKLENA PLOČEVINA ZA ZSSR
Washington, 14. jul. (AFP). Ameriška vlada je privolila v izvoz jeklene pločevine v SZ za izdelavo avtomobilov v vrednosti 1,1 milijona dolarjev. Po letu 1947 so ZDA prvič dovolile izvoz jeklene pločevine v vzhodnoevropsko deželo. V tem primeru ne gre za »strateške materiale«, po drugi strani pa je ta pločevina ZSSR potrebna.

PRIRASTEK PREBIVALSTVA

Washington, 14. jul. (AFP). Po podatkih statistične službe ameriške vlade je bilo letos v ZDA 1. julija 167 milijonov 888.000 prebivalcev ali približno 1,8 milijona več ko lani.

LETALSKA NESREČA

Forth Dix, 14. jul. (AFP). V bližini glavnega mesta države New Jersey je sinoči treščilo na tla vojaško letalo, ki je prevažalo vojaške ustjužbenice in njihove družine v Evropo. Pri tem je bilo ubitih 45 ljudi, 21 pa jih je bilo hudo ranjenih. Kmalu po vzetju se je letalo med velikim neurjem zaleto v borov gozd in padlo v bližnje močvirje. Deli letala so bili razmetani na 500 metrov daljave.

KOLUMBIJA

PROMETNA NESREČA
Bogota, 14. jul. (AFP). Včeraj se je avtobus s približno 49 potniki zvrnil v osušeno strugo neke reke v bližini Tolima v Kolumbiji. 15 ljudi se je smrtno ponesrečilo, več jih je bilo huje poškodovanih. To je že tretja prometna nesreča, ki se je primerila v enem tednu na tej cesti.

CILE

POTRES
Santiago, 14. jul. (AP). Včeraj je v Čileju zaznamovali več potresnih sunkov. V rudnikih Uantema je bilo ranjenih

več delavcev. Delavce je potres zatekel v rovih. Na nekaterih mestih je rove zasulo.

AVSTRALIJA

POMOČ PAKISTANU
Canberra, 14. jul. (AP). Zunanji minister Casey je izjavil, da bo vlada poslala Pakistanu 5000 ton pšenice kot pomoč Avstraliji tej deželi v skladu z določili načrta Colombo.

MALAJSKA FEDERACIJA

TRGOVINA S KITAJSKO IN JAPONSKO
Kuala Lumpur, 14. jul. (AP). V začetku avgusta pojde na Kitajsko trgovska delegacija, v kateri bo 30 gospodarstvenikov Malajske federacije. Obiskala bo Južno in Severno Kitajsko ter Japonsko.

PAKISTAN

KITAJSKI RIŽ
Karachi, 14. jul. (AFP). Pakistan je z »najboljšo kvlečnostjo« sprejel 4000 ton riža, ki jih je LR Kitajska brezplačno ponudila prebivalstvu Vzhodne Pakistana, kjer je nastalo zaradi zadnjih elementarnih nezdog veliko pomanjkanje. Včeraj je bila v Karachiju podpisana tudi pogodba 60.000 ton riža, ki jih bo LR Kitajska prodala Pakistanu.

(Od našega stalnega dopisnika)

Peking, julija
Li Fu Čun je podpredsednik vlade in predsednik planske komisije. V proračunski razpravi je govoril med prvimi. Natančneje rečeno, podpredsednik vlade je poročal o važnejših postavkah petletnega plana.

V kapitalni izgradnji, osredeni na težko industrijo, bo Kitajska z novimi investicijami v letošnjem četrtem letu svoje petletke izpolnila plan do 87,6% (v prvih treh letih je bilo izpolnjenih 54,6%). V industrijski izgradnji, prometu, kmetijstvu itd. pa bo celotni petletni plan izpolnjen in presežen že letos.

Vodilni kitajski planer je brez obotavljanja navedel številne pomanjkljivosti in napake. Tako je na primer govoril o podcenjevanju dejanskih možnosti, o enostranski dejavnosti v škodo kakovosti in življenjskega standarda, o slabi koordinaciji, o prehitvevanju razvoja in avanturizmu v kolektivizaciji itd. Na koncu pa je izrazil željo, da bi izrazil svoje lastne nazore o treh vprašanih kitajskega gospodarstva. Li Fu Čunovi nazori so vzbudili največje zanimanje v Kongresu, ker se

Z ZASEDANJA KITAJSKEGA NACIONALNEGA KONGRESA

Tri gledišča Li Fu Čuna

tičejo nekaterih pereh vprašanj kitajskega gospodarstva.

1. Razmerje med težko in lahko industrijo

Po petletnem planu znaša to razmerje 8:1. Letošnje proračunske postavke so deloma zmanjšale to razmerje na 7:1, kar pomeni, da med petletko ne bodo zgradili 65, temveč 99 objektov lahke industrije. Predvsem je očitno, da so korekture prvotne usmeritve na težko industrijo zelo majhne. Tudi Li Fu Čun zagovarja takšno ravnanje, hkrati pa poudarja, da je treba z vso skrbnostjo razvijati lahko industrijo, ker predvsem ta zadovoljuje gnotne zahteve in kulturne potrebe ljudstva. Samo povečanje plač (o čemer mnogo govore) ne zadostuje, če ljudstvo nima kaj kupiti. Razen tega se lahko industrija odlikuje tudi po tem, da ne zahteva velikih investicij, da jo je lahko zgraditi in da hitreje prinaša ko-

risti. Dohodek iz lahke industrije, pravi Li Fu Čun, je eden izmed glavnih virov državne akumulacije. Če naj Kitajska res zgradi svojo težko industrijo, mora potem takem razvijati lahko.

2. Odnos med obalo in podeželjem

Zemljepisna razdelitev kitajske industrije je zelo neugodna za podeželje. Industrijska proizvodnja v sedmih obmorskih pokrajinah in treh vlemestih (Sanghaj, Kanton in Tienčin) je znašala 73% celotne industrijske proizvodnje dežele. Ni dvoma, da je to nesmotrno in da je posledica izkoriščevalske politike bivših tujih gospodarjev Kitajske. Vlada se je zato v minulem obdobju orientirala v industrijski izgradnji izključno na pokrajine, odmaknjene od obale. Pri tem se je ravnala tudi po strateških razlogih, ker je bila prepričana, da se utegne vsak hip znajti v novi

vojni, v kateri bi bila obala najbolj izpostavljena razdejanju. Tako v zelo razvitem Sanghaju ne samo niso ničesar investirali, marveč je bila celo sprožena ideja, naj bi dva, tri milijone njegovih prebivalcev (od skupno šest) kratko malo odselili.

V prihodnje, pripominja Li Fu Čun, bi bilo treba spričo populščanja mednarodne napetosti in družbenih sprememb na Kitajskem, bolj upoštevati razvito obmorsko industrijo in jo graditi tudi tam, kajti na tem področju je dobra tehnična podlaga, so izkušnje, prevoz je razmeroma dober, električne energije pa je dosti. Gradnja na teh področjih je torej smotnejša.

3. Državni skladi in življenjski standard

Široka izgradnja zahteva velike sklade. Čemjo, da gre po distribuciji in redistribuciji 22% narodnega dohodka v akumulaci-

cijske sklade, 78% pa v potrošnje. Akumulacija je še nadalje nujno potrebna, pravi Li Fu Čun, toda življenjskih pogojev prebivalstva ne gre zapostavljati. Petletni plan na primer določa, da se bo produktivnost dela povečala za 44% in v nekaterih industrijskih panogah tudi več, plače pa zvišale za 33%. V prvih treh letih se je produktivnost dela povečala za 41,8%, plače pa samo za 14,7%, oziroma spričo podražitve blaga dejansko samo za 6,9 odstotkov.

Naloga podjetij je torej, da temeljito odpravijo to napako in da povišajo plače v skladu z zboljšanjem produktivnosti dela. Dalje, je dejal Li Fu Čun, so velike težave s stanovanji, varnostjo pri delu, zdravniškimi storitvami in prehrano.

Misli predsednika planske komisije so značilne predvsem za novo pojmovanje kitajskih gospodarskih problemov. V proračunu in gospodarski politiki ni večjih sprememb. V sedanjih kitajskih razmerah bi jih bilo bržkone težko izvesti. Pojavila pa so se nova pojmovanja, ki ne bodo ostala brez posledic za nadaljnji gospodarski razvoj dežele. V T

Predsednik beogradskega OLO Minić je izročil predsedniku republike Naserju listino, s katero je bil imenovan za častnega meščana našega glavnega mesta

Dr. Brilej je dejal, da sloni resolucija na treh bolj ali manj splošno osvojenih tezah: 1. da se je mednarodni položaj znatno zboljšal, 2. da na žalost doslej še ni prišlo do sporazuma o vseobsežnem razorožitvenem načrtu, in 3. da je bil v zvezi z nekaterimi vidiki razorožitve dosežen znaten napredek.

»Ta dejstva«, je povzel jugoslovanski delegat, »so privedla mojo delegacijo do sklepa, ki smo ga skušali izraziti v uvodu naše resolucije. V teh okoliščinah začetni omejeni sporazum je postal možen in ga je moč uveljaviti, če ga ne bomo pogojno vezali na kasnejše sporazume na tem področju. Ta člen vsebuje dejansko bistvo načina, kako se je treba lotiti problema razorožitve, in ta način je po našem mnenju v sedanjih razmerah najkoristnejši. Sodimo, da je najbolj praktično,

ravno tiste oblike in tiste stopnje nadzorstva, ki so v resnici nujne za začetne, omejene ukrepe, o katerih bi se sporazumeli.

Glede zmanjšanja konvencionalne oborožitve in oboroženih sil smo prepričani, da so zdaj dan potrebni elementi za začetni sporazum in da ni upravičeno nadalje odlagati to vprašanje.

O sovjetskem stališču je Brilej rekel: »Zelim poudariti, da so sprejem predlagane začetne ravni konvencionalne oborožitve in oboroženih sil in drugi konstruktivni predlogi sovjetske delegacije znatno prispevali k zbliznanju gledišč o tem vprašanju in da so potrdili, da so možni praktični sporazumi o razorožitvi. Po našem mnenju je ta akcija prepričljiv izraz težnje in pripravljenosti SZ, da stopi po poti dejanske razorožitve.«

Gromiko je namreč v svojem govoru izjavil, da sprejme zahodne predloge o ravni oboroženih sil. S tem se je SZ po mnenju večine delegacij ponovno v resnici potrudila, da bi dosegli stvarne uspehe na področju razorožitve. Gromiko je opozoril, da je SZ že doslej večkrat sprejela razne zahodne predloge, da pa so jih zahodne velesile vedno preklicale, bržko jih je SZ sprejela, in so stavile nove pogoje, s čimer so pokazale, da nečajo pravega sodelovanja.

Po jugoslovanskem delegatu je govoril namestnik ameriškega delegata James Wadsworth, ki je v odgovoru na zahtevo indijskega predstavnika Krišne Menona, naj bi opustil poskuse z jedrskim orožjem, predvsem poudaril, da je treba doseči sporazum o kontroliranem postopnem opuščanju proizvodnje. ZDA pa bodo nadaljevale raziskovanja, »potrebna za njihovo obrambo«.

Britanski delegat Nutting pa je podprl mnenje francoskega delegata Julesa Mocha, da atomska raziskovanja niso tako nevarna, kot sodi večina.

»HIŠE GOTOVE SMRTI«

se v Kairu umikajo sodobnim prebivališčem

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Kairo, julija

Poleti, ko piha iz puščave vroči hamsin, je Kairo ves zavrt v prosojen oblak drobnega prahu, ki prodira skozi vse odprtine in kot belkasta prevleka pokriva vse predmete, hiše, drevje, ljudi. Letos je po hamsinu nemogoče skozi mesto, ne da bi se človek nadihal prahu, ki pa ne prihaja iz puščave, marveč od številnih poslopij — ki se rušijo pod udarci krampov.

Lahko bi rekli, da Kairo rušijo, ne pa grade, tako se je namreč razmahnilo pripravljanje terena za gradnjo celih novih četrti in za zidavo novih nebotičnikov in sodobnih poslopij. V tem problemu stanovanjske iz-

kairske ulice Kasr el Nil — so bile prave pravcote temne tavnice, z razpadajočimi lesenimi hišami, ulicami in prehodi, ki niso bili dosti širši od enega metra, v katerih ni bilo sonca, kanalizacije, svetlobe in svežega zraka, pač pa so bili polni umazanije in smradu, polni bosih, raztrganih in od trahoma in drugih boleznih trpinčenih otrok, polni muh in drugega mrčesa. Dve takšni četrti — Faulo in Marufijo — sta bili prvi na vrsti, da ju porušijo. Na kraju, kjer je bila četrt Faula, je zdaj vse čisto. Zemljišče je splanirano in kmalu bodo začeli graditi veliko bančno in trgovsko središče — kairski citty. Četrta Marufijo zdaj izseljujejo in so jo začeli že rušiti.

Spričo tega je nastal problem družin, ki so stanovali v teh strašnih delih mesta, ki bi se skorajda zrušili sami od sebe, kar se je čisto tudi pripetilo, spričo česar je egiptovski pisatelj Koseri imenoval ta naselja, ki so jih brezvestni bogatini dajali revežem v najem — »hiše gotove smrti«. Iz Baule so bivše prebivalce kratko malo izselili in vsakdo si je pomagal, kakor je vedel in znal. S tem pa je bilo samo poslabšano stanje v tistih delih mesta, ki so že tako prenaseljeni. V zvezi s porušenjem Marufije pa je občina najprej poskrbela, da so v novem delu mesta zgradili naselje s higienskimi hišami, širokimi ulicami, modernimi napravami in stanovanji in zdaj se tja selijo prebivalci starih, najslabih mestnih

četrti. V mestnem središču, na področju Marufije bodo sezidali moderne nebotičnike, ki bodo krasili enega izmed najlepših delov novega Kaira. Nebotičnike v glavnem grade princ in petrolejski bogataši Saudske Arabije in Kavaita, ki dohodke od »črne« zlatca najraje vlagajo v drugih deželah, v Libanonu, Egiptu in drugod.

Novo-turistično središče

Modernizacija egiptovskega glavnega mesta je privedla do uspešnega zaključka del pri ureditvi nilskih bregov, ki so namreč nekdanjega javnega smetišča postali čudovito, okrog 30 km dolgo sprehajališče. Zdaj na teh bregovih urejajo vrtove, kavarne in restavracije, v katerih najdejo mnogi prebivalci Kaira v poletnih nočeh malo počitka po napornem dnevu v mestu, razbeljenem od vročine.

Na skrajnem obronku arabske planinske verige, nad znanimi kamnolomi Mokakama, iz katerih so dovažali kamen še za izgradnjo piramid, je zelo odločni in dinamični minister za komunale posle, nekdanji polkovnik in član revolucionarnega sveta Abdel Latif Bogdadi sklenil zgraditi pravo turistično središče, v katerem se bodo lahko razvedrili in odpočili ne samo turisti, marveč tudi Kairci. Ondod bodo uredili vrtove, napravili bazene, športna igrišča, hotele, pa tudi privatniki bodo lahko zgradili svoje vile in počitniške hišice. Tako bodo kmalu ustvarili blizu Kaira še eno privlačno točko, ki je zelo potrebna, saj se turisti iz

vsega sveta čedalje bolj zanimajo za to mesto.

Spričo pospešene gradbene dejavnosti v glavnem mestu je vlada zašla v nekatere težave. Cementa za gradnjo ni dovolj, treba ga je uvažati, zaradi dotoka delovne sile, ki je zelo iskana, narašča prebivalstvo mesta, sedanja stanovanja pa ne ustrezajo potrebam, ki so silno narasle. Poseben problem gospodarstva dežele v celoti pa je množično odtekanje kapitala v zgradbe in gradbišča in odpor kapitalistov, da bi sodelovali v izgradnji industrije.

Zdravko Pečar

Kamboški ministrski predsednik Sihanuk se je pred dnevi mnil v Sovjetski zvezi. Na sliki: o priliki razgovora z ministrskim predsednikom Bulganinom in zunanjim ministrom Sepilovom

OTOK SREDI NILA

darilo dežele egiptski mladini

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Kairo, julija

Med privlačnostmi in zanimivostmi Kaira, ki jih je izkoristila turistična propaganda, je bilo tudi snobovsko geslo, da se spleča priti v to veliko afriško mesto zaradi hotela »Shepherds«, športnega kluba »Gezira« in napolnedelavski zaradi piramid. Velikega stotletnega hotela »Shepherds« sedaj ni več; zgorel je do tal januarja 1952 tisto »črno« soboto, ko so fanatični elementi hoteli dopsedeno izbrisati vse, kar je spominjalo na tučce. »Gezira Sporting Club« je bil hudo prizadet, ker so mu vzeli dve tre-

tinji športnih terenov. Edino piramide še stoji v vsej svoji veličastnosti, monumentalnosti, in sveti tišini, ki jo kalijo le zvedavi turisti.

Na velikem otoku »Gezira«, ki leži sredi Kaira in deli mesto na dva dela, je na prostoru, ki meri 60 ha, strogo ograjen teren za vse športne panoge. Zgradili so ga Angleži. Senčnati drevoredi, prostrane travnate livade, restavracije, kavarne, teniška igrišča, igrišča za kriket in nogomet, plavalni bazeni, parki za otroke in igrišča za golf ter eno največjih igrišč za polo.

Po drugi svetovni vojni in odhodu Angležev iz Kaira, ko so se zasedbene čete zadrževale samo še na področju Sueškega prekopa, si je visoka kairska buržoazija prisvojila »Gezira Sporting Club« in iz njega ustvarila posebno shajališče izključno zase, kjer ni bilo nevarnosti, da bi prišla v stik z »nižjim« svetom. To je dosegla s sila visoko članarino, strogo izbiro članov, plačilom za sleherno uslugo v klubu in s strogimi čuvarji.

Nekdanjim pašem, fevdalcem, ministrom in kapitalistom se je posrečilo, da so se v republikanskem Egiptu izolirali in živeli svoje življenje izza svetelnih ograj svojih vil, letovišč na Azurni obali in »Gezira Sporting Club«.

Pred kratkim pa je Naserjeva vlada sklenila, da bo dve tretjini terenov »Gezira Sporting Club« vzela dosedanjim koristnikom in

ju podarila mladinski organizaciji za njene športne potrebe. Kairska mladina v resnici ni imela po vsem mestu nikjer priložnosti, da bi se ukvarjala s športom, saj je bil dostop v različne klube združen s stroški, ki jih povprečni mladenec ni zmožal. Brž po sklepu vlade, nataneje povedano, le eno uro po njeni seji so začeli delavci graditi na terenu »Gezira Sporting Club« zid, ki loči 40 ha zemlje od ostalih 20. Društvena uprava je izvedela za vladni sklep iz časopisov šele naslednji dan in — odstopila.

Hudo razburjenje je povzročila ta sklep, ki pravzaprav ureja nadvse pomembno socialno vprašanje glavnega mesta. Razburjenje je bilo dosti na obeh straneh. Člani kluba in visoke družbe — high society — so protestirali, češ da jim jemljejo teren, Kairu pa največjo turistično privlačnost. S svojo argumentacijo so šli v skrajnost ter govorili in pisali v tisku, da večina svetovnih turistov (se pravi bogatih Angležev in Američanov) ne bo več prihajala v deželo, ker naj bi prihajala večidel zaradi igrišč na »Gezira«.

Najširše ljudske plasti je ta poteza vlade navdušila. Vlada je namreč pokazala, da počasi, toda sistematično odpravlja vse ostarele »minulosti«, s katerimi se bogataši ločevali od ljudstva in s tem ustvarjali nepisani zakon »kaste«, ki je dolga leta vladala v tej deželi za časa monarhije, dvorne klike in tuje zasedbe.

Ni naključje, da so športne terene »Gezira Sporting Club« nacionalizirali tik pred najpomembnejšimi državnimi svečanostmi in velikimi dogodki, ko so praznovali umik poslednjega britanskega vojaka iz dežele, pripravljali ljudski referendum o ustavi in izvolitvi prvega predsednika republike.

Ce k temu dodamo še nedavni sklep vlade, da ne bo več dovolila »visokim« krogom domače buržoazije letovanje v Evropi, ker dežela sama potrebuje devizna sredstva za izgradnjo, postaja še bolj jasna priljubljenost Naserjeve vlade med mestnim prebivalstvom, ki vidi v vsem tem bistveno razliko od nekdanjih režimov in vlad. Za Geziru še sedaj žalujejo brezposelnih kairskih buržuj in njihovi kozmopolitski partnerji. Na novih mladinskih športnih igriščih pa se veseli na tisoče otrok glavnega mesta, ki so še pred kratkim smeli le od daleč gledati čez Nil na staro Geziru.

Z. P.

Pročelje novega ministrstva za zdravstvo v Kairu

gradnje in ureditve mesta so pravzaprav skrita še mnoga druga vprašanja.

Špekulacije zasebnega kapitala

Prvo vprašanje je v tem, da bogati veleposesniki, ki so morali spričo agrarne reforme prodati veliko svoje zemlje, zdaj vlagajo kapital v nakup starih poslopij v mestnem središču, se pravi dragih parcel, ki jim bodo prinašale več profita, kot so ga imeli od zemlje. Tako je domači kapital, ki ga je vlada hotela pridobiti za industrijo, ubral pot investicij v »kamen in gradbišča«, ki naj bi prinesla svojim lastnikom čim hitreje profit. Ob glavnih ulicah dvomilijonskega mesta povsod nekaj rušijo, celo pet in šestnadstropne hiše, poslopja, stara kakih pol stoletja, ki pa so tako trdna, da bi lahko vzdržala še enkrat toliko. Stare hiše rušijo tudi zato, ker po zakonu najemni in njih ni moč podražiti, bile pa so smešno nizke za sedanjo vrednost denarja in tako se lastnikom bolj izplača prodati ali porušiti hišo in sezidati novo, v kateri je moč zahtevati najemnino za vsak prostor, lokal in stanovanje brez sleherne oblastvene omejitve.

Zdaj doseže v novih palačah najemnina za malo večje stanovanje 50 pa tudi 60 egiptovskih funtov mesečno, kar pomeni, da bodo stanovanja dostopna samo bogatašem, nikakor pa ne državnim uradnikom in tistim, katerih plače znašajo največ 30 ali 40 funtov. Takšna je senčna stran pospešene gradbene dejavnosti privatnikov v Kairu.

Konec nezdravih četrti

Tudi država je sklenila z odločnimi ukrepi odstraniti iz mestnega središča tako imenovane »arabske četrti«, v katerih stanujejo domačini, večinoma priselci z vasi, ki še niso našli kake boljše zaposlitve. Te četrti — nekater med njimi so v najstrožjem centru, samo nekaj metrov oddaljene od glavne elegantne

zavoljo morebitne radioaktivnosti njihove kože.

Do druge atomske eksplozije je prišlo na otokih Monte Bello 19. junija. Tokrat pa so se stvari razpletle drugače, kot so pričakovali strokovnjaki. Po eksploziji atomski oblak ni krenil proti zahodu, kot so spet napovedali meteorologi, marveč v nasprotni smeri — nad avstralsko celino. Tisk je o tem takoj panično poročal. Položaj se je še bolj poslabšal, ko je začelo deževati na področju, nad katerim se je pomikal atomski oblak. Dež so takoj analizirali in ugotovili, da se je radioaktivnost znatno povečala. Po radiu in tisku so prebivalcem svetovali, naj nekaj časa ne jedo sočivja, ljudem, ki so bili na dežju, pa so svetovali, naj se temeljito oprhajo. Prebivalstvo je bilo v negotovosti. Medtem ko so nekateri strokovnjaki opozarjali na resnost položaja, so drugi dajali pomirilne izjave. Ministrska predsednika držav Queensland in New South Wales, nad katerima se je pomikal atomski oblak, sta zahtevala podrobna poročila od strokovnjakov, da bi lahko ustrezno ukrepala. Ko sta jih prejela, sta izjavila, da preplah ni umesten. Delavske zveze so ponovno zahtevale, naj bi začeli akcijo za takojšnjo prepoved vseh nadaljnjih atomskih eksplozij na avstralskem področju, trdeči, da so dogodki potrdili pravilnost njihovih prejšnjih zahtev. Sindikati dalje trdijo, da se je ponovno pokazalo, da strokovnjaki v sedanjih okoliščinah ne

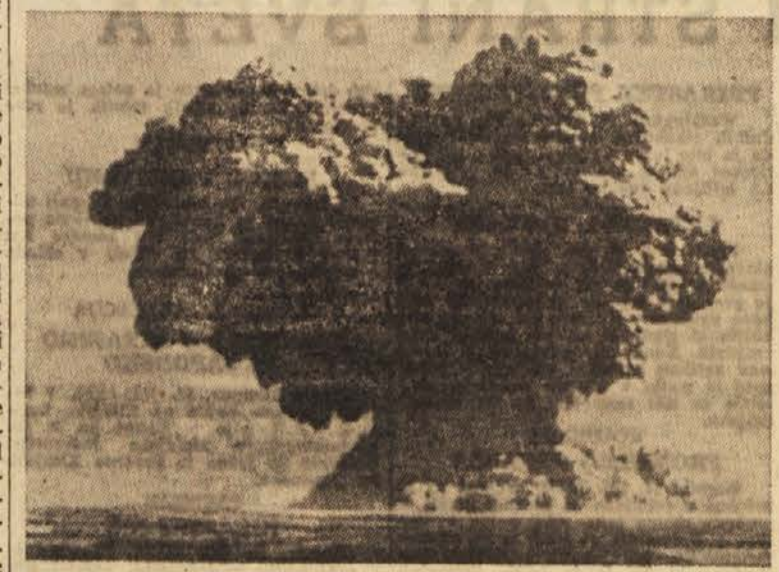
morejo obvladati te silovite energije in da se jim nadzorstvo nad njo izmika iz rok.

Zanimivo je, da so tudi nekateri duhovniki v svojih pridigah zahtevali opustitev nadaljnjih poskusov. Takšno stališče nekih cerkvenih krogov je moč v precejšnji meri razlagati z željo, da bi se ljudstvu predstavili kot zaščitniki in tako zmanjšali ugled delavskih zvez, ki so si ga pridobile kot dejanski dosledni borci za prepoved sleherne uporabe atomskega orožja.

I. D.

Odmev eksplozije

atomske bombe z Monte Bella v Avstraliji

Prizor ob eni izmed poslednjih eksplozij jedrskih bomb na Monte Bellu

PISMO IZ BELGIJE

Bruselj, julija

Seveda vsega tega ne vidis. Vse to zastirajo bleščeče svetlobne reklame na trgu Brooker in bulvaru Anspah. Najrazličnejše črke — rdeče, modre, zelene, bele — trepetajo, izmenoma se vžigajo in ugašajo, ognjeni potoki se vlečejo po pročeljih petnadstropnih hiš palač in odpirajo na stotine limen, ki se kosajo med seboj in usipajo največja opazovalca z bleščečo simfonijo barv, katero ustvarja — s svobodno konkurenco. Vse, kar je dobro za General Motors, je dobro tudi za Ameriko. Je rekel direktor tega gigantskega trusta, ki je že zdavnaj pokopal svobodno konkurenco v deželi nemogočih možnosti. To je rekel brez trohice ezimaza, kot bi kdo utegnil sklepati, ker globoko in navno veruje v poslanstvo svojega trusta in celo v svobodno konkurenco.

V Belgiji nihče ne trdi ali vsaj ne govori o tem, da je tisto, kar je dobro, denimo, za belgijsko splošno družbo, dobro tudi za Belgijo. Belgijci so precej vase zaprti in molčeči ljudje, zelo delavni so in zelo skromni. Toda direktorji belgijskih trustov in koncernov se ne pomašajo z močjo svojih družb samo zavoljo priročne belgijske skromnosti. Nasprotno, njim celo ni posebno všeč, če kdo pripoveduje bajke o moči in malone neomejeni oblasti Solvaya, Broufina in Confidusa. Oni raje govora o prednosti liberalnega gospodarstva in svobodne konkurence pred nacionaliziranim in dirigiranim gospodarstvom.

Svobodna konkurenca! Liberalno gospodarstvo! To je videti samo ponoči na trgu Brooker, na bulvaru Anspah in podnevi na oglašnih straneh časnikov. Kaos svobodne konkurence vlada samo tu med pestrobavrnimi reklamami, o katerih ima človek vtis, da so ravno zato bleščeče in kričeče,

da bi z njimi pobarvali zelo enolično in enobarvno stvarnost. Kakšno je to liberalno gospodarstvo in svobodna konkurenca, nam razkriva poročila belgijskih socialističnih sindikatov, ki so v pripravah na svoj septembrski kongres analizirali položaj belgijskega gospodarstva, pri čemer so posvetili posebno pozornost tako imenovani svobodni konkurenci. Njihov sklep se glasi, da je ta konkurenca že zdavnaj izginita in da hčejo s frazo o liberalnem gospodarstvu samo skriti dejanski monopol, ki ga imajo v belgijskem gospodarstvu, v vseh njegovih panogah močne finančne skupine, ki so v nekaterih primerih istovetne z več velikimi družinami.

Vpliv trustov in kartelov, kot so Belgijska splošna družba, Broufina in Confidus, Solvay, Lambertova banka, Electrobell in drugi, je silno močan in sega zelo globoko na vsa področja belgijskega gospodarstva. Omrežja električnih central, toplotniška in kemična industrija, družbe, ki delujejo v kolonijah, industrije stekla in nekovin, vse to, ali natančneje, več kot 80% vseh teh gospodarskih sektorjev je pod neposrednim vplivom ene izmed omenjenih finančnih skupin. Premogovniki, cementarne, petrolejska, živilska industrija in transport so pod nekoliko manjšim nadzorstvom teh gigantskih trustov, čeprav je tudi v teh gospodarskih panogah njihov vpliv odločilen.

Lahko sodimo, je rečeno v poročilu belgijskih sindikatov, da je 18 najpomembnejših sektorjev belgijskega gospodarstva pod nadzorstvom teh finančnih skupin. Tega nadzorstva se je rešila edino tekstilna industrija.

Primer, naveden v poročilu sindikatov kaže, da imajo te finančne skupine malone neomejen vpliv na belgijsko gospodarstvo. Izmed sto najpomembnejših belgijskih podjetij, ki delujejo na različnih industrijskih področjih in od katerih ima vsako najmanj eno milijardo belgijskih frankov aktive, jih je samo pet v določenem smislu neodvisnih ali manj odvisnih od omenjenih skupin, od 35 nadzorovanih pa jih je 34 pod neposredno in izključno kontrolo belgijske splošne družbe.

Poročilo belgijskih socialističnih sindikatov se ne ustavlja samo pri tej analizi, ki se sama po sebi kaže, kako hinavska je zgodba o liberalnem gospodarstvu. Podatki o tem, kako in koliko posamezniki odločilno vplivajo na belgijsko gospodarstvo, so osupljivi. Samo 212 ljudi se pojavlja na seljah upravnih odborov tistih velikih družb, ki dejansko vodijo belgijsko gospodarstvo. Teh 212 ljudi pa pripada v glavnem 29 družinam, ki so seveda med seboj povezane z rodbinskimi vezmi. Njihov dejanski vpliv na gospodarstvo Belgije in Konga, je rečeno v poročilu, kakor tudi njihovo odločilno vlogo v velikih finančnih skupinah dolžemo v prvi luči šele, če vzremo, kakšne mandate imajo v večini družbah. V stotih največjih družbah ima 180 ljudi 700 mandatov, se pravi 4% vseh upravnih, direktorskih in komisarskih mest. Po drugi strani imajo ljudje, pripadajoči tem skupinam, 71 predsedniških mest v upravnih odborih. Naposled je analiza pokazala, da ima 15 družin v svojih 42 predsedniških mest v upravnih odborih 180 največjih podjetij dežele, ki skupno razpolagajo z aktivno 300 milijard belgijskih frankov! Te skupine, ki odločilno vplivajo na težko industrijo, na pomorski promet, na banke, na javni promet, ki razpolagajo z viri električne energije

in gospodarijo v Kongu, imajo s tem v rokah ključne pozicije belgijskega gospodarstva. Njihov delež v bankah in zavarovalnih družbah jim omogoča odločilni vpliv celo na tiste gospodarske panoge ali podjetja, v katerih niso neposredno zastopani, ker jim ta zagotavlja možnost, da dajo potrebne kredite. Po drugi strani povezuje kartel podjetja določenega sektorja in imajo tako nadzorstvo nad maloštevilnimi »neodvisnimi«. Prlek te kartelov določajo obseg proizvodnje, minimalne in maksimalne cene, usvajajo nove tehnične procese v proizvodnji, ustanavljajo prodajne kartele itd. Njihova oblast je tako neomejena, je rečeno v poročilu, da so s notranji sporazumi, določili pravca pravca privatna sodišča, ki izrekajo kazni za prekrške posameznih kartelov.

Končni sklep te analize, ki so jo izvedli belgijski socialistični sindikati, se glasi: »V večini primerov se »svobodni« privatni podjetji omejuje na svobodni ljudi, ki vodijo truste in v veliki meri pri čemer se izogibajo javni kontroli in niso dolžni nikomur položati računov. Održava liberalnega gospodarstva ni potekala nič drugega, kakor stepla, preračunano na to, da zakrinkajo resnico o gospodarstvu finančnih skupin.«

Za belgijske socialiste je, kakor to poudarja član izvršnega odbora Socialistične stranke Albert Husson, izhira jasna: med dvema dirigiranim in pred narodom, in drugim, ki pod krinko svobodne dejavnosti deluje za koristi gospodarskih fevdalcev, belgijski socialisti nimajo kaj izbirati. Odločili se bodo za prvo, in sicer čimprej.

B. FESIC

Ljubljanci!

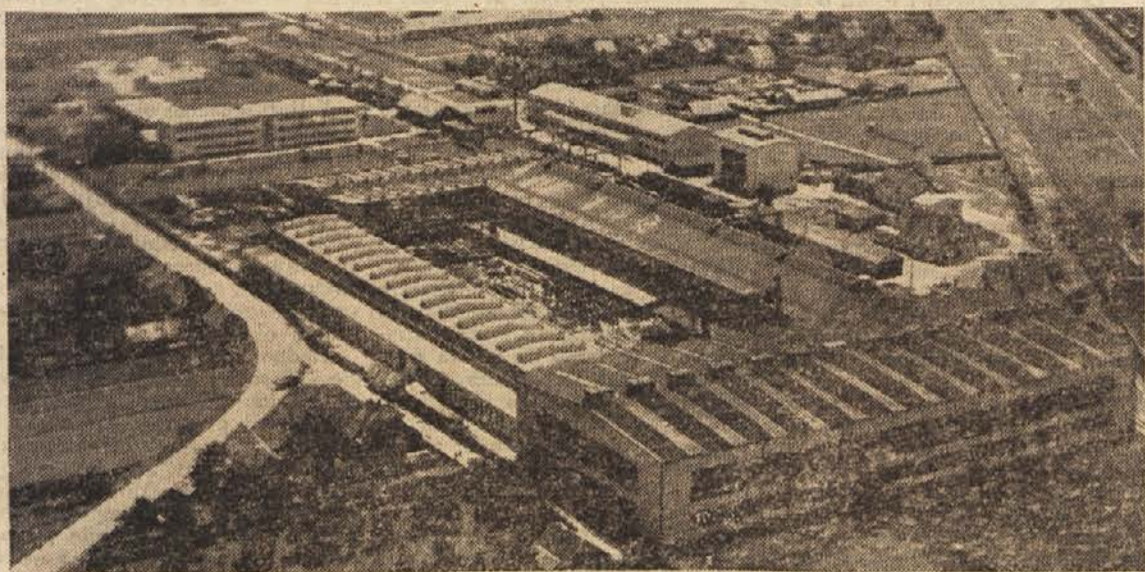
V ponedeljek 16. t. m. obišče Ljubljano predsednik egiptovske republike Gamal Abdel Naser. Izobesimo zastave na vseh hišah, da damo tudi s tem videm izraz našim prijateljskim čustvom do visokega gosta in egiptovskega naroda.

Predsednik Mestnega sveta:
dr. Marijan Dermastija 1. r.

NA TEZNEM JE DELOVNI DAN

Se preden se ose nočne sence zaplečejo v Stražunski gozd in potuhnejo pod borovce za barakami delavcev Tovarne avtomobilov, se na Tezmem že prebujajo žoljenja. Ko se v okenska stekla lovi prvo jutranji žarki, ugašajo gospodinje luči. Zajtrk je pripravljen. Otroci se oglašajo in silijo izpod odej. Sosede so si že voščile dobro jutro, moški ogledajo za vremenom. Mlekarice iz Dupleka in Miklavža že postajajo pred vrati.

Se precej pred šesto hiti po bližnjicah, ki drže k tovarnam onstran glavne ceste, na stotine ljudi v modrih delovnih oblekah. Na tezensko postajo je že pripeljal jutranji vlak, avtobusi iz mesta prehitevajo kolesarje. Pri vhodih v Tovarno avtomobilov, Metalne, Tovarne poljedelskih strojev, Elektrokovine je gneča. Veseli vzkliki, pozdravi, naročila in sale. Ko se nekaj pred šesto drovež pože, se še nasmejani vratarji pričnajo zamučniskov, nato prične od velikih industrijskih hal odmevati ropot strojev. Po bližnjicah se ropot prikrade med prestale kmetije in med delavske bloke. Gospodinje se srečujejo z njim, ko odhajajo po oprankih. Družji se v steklu z jutranjimi žarki. Moti čebljanje otrok. Prekinjajo ga le kamioni, ki odvažajo tovore iz tovarn. Ko preženejo z Stražunskega gozda in izpod borovcev za delavskimi barakami že zadnje nočne sence, je na Tezmem že delovni dan.

»Metalna« iz zraka

Kaj povedo številke

Celotna vrednost planirane proizvodnje industrije tezenske občine znaša 21 milijard 147 milijonov 421.000 dinarjev. Pet tovarn na Tezmem bo k temu prispevalo več kot 18 milijard.

Letošnji plan zahteva od Tovarne avtomobilov 11 milijard 112.960.000 bruto dohodkov. Izdelali bodo 2500 tovornih avtomobilov, avtobuse, rezervne dele in opravili za več milijonov uslug.

Metalna bo zgradila preko 12.000 ton hidromehanske opreme, dvigala in drugo opremo za težko industrijo. Vse v zavarjeni izvedbi. Vrednost — preko 4 milijarde.

Elektrokovina bo izdelala 308 tisoč svetilk s priborom, 19 tisoč elektromotorjev, 1 milijon kosov pribora za proste vode

in kable, planirali so pa tudi 39 tisoč norma ur uslug za posamezne naročnike. Vrednost — 1 milijarda 850 milijonov dinarjev. Čedalje pogosteje obiskujejo to tovarno inozemski naročniki. Njeni izdelki so cenjeni na zahodu in vzhodu. Sofija in druga bolgarska mesta uvajajo fluorescentno razsvetljavo. Armature dobavlja Elektrokovina.

Vrednost planirane proizvodnje Tovarne poljedelskih strojev znaša 776 milijonov. Izdelali bodo 1370 motornih in do 3000 ročnih skropilnic, mlatilnice, hidravlične stiskalnice za sadje in olive ter druge poljedelske stroje.

In končno bo zabeležila manjša Tovarna trakov in sukanca — 172 ton izdelkov v vrednosti 288 milijonov.

To je tezenski bazen v številkah. K tem številkam še to: zaposlenih je tu 6451 ljudi, ki hitijo vsako jutro in popoldne po bližnjicah preko Ptujске ceste, prihajajo z vlakom na tezensko postajo, z avtobusi iz mesta, s kolesi z vseh strani.

VARILEC REPNIK

Tudi v pritličju sedmega bloka Metalne, Zmavčeva 2 c, je to jutro zgodaj gorela luč. Stanovanje varilca Ivana Repnika. Družina je bila po vsemu sodeč vsa na nogah, le male Brankice ni bilo čuti, ko je atek odhajal na delo. Repnik se je na poti v tovarno

pridružil tovarišem iz sosednjih blokov in končno izgnil v gneči mimo vratarjeve lože Metalne.

S pomočjo mojstra Cerjaka sem se seznanila z njim v veliki hali varilskega oddelka, kjer sva se ob ogledu strojev komaj sporazumela, naj ga počakam po drugi uri v prostorih tovarniške sindikalne organizacije. »O čem bova govorila?« »O Tezmem in Tezenčanih.« »Prav, če bom le vedel vse, kar vas zanima...«

Kljub napornemu delu v tovarni tovariš Repnik sodeluje v kulturnem in političnem življenju na Tezmem. Prištevava se že med starejše, pa ga mladina le vsako leto voli bodisi v tovarniški bodisi v občinski komite LMS. Njegov »konjiček« je tamburaška sekcija Svobode Tezno in je tudi njen predsednik.

Manjkata še dva: sestrica in bratec

KAJ JE PAVEDAL...?

Delo v kovinski industriji je naporno. Kaj še utegnejo ljudje početi, ko se vrnejo s tovarne...? Sem pričela razgovor. »Ob lepem vremenu nas boste našli vse na travi pred bloki ali v Stražunskem gozdu. Treba se je spočiti od ropota v tovarnah. Stražunski gozd je bil še pred leti povsem zaraščen, zdaj je pa ves preprežen s stezicami. Ne vem, kam bi hodili, če ne bi bilo Stražuna...«

»Ob večerih gremo včasih v kino. Prireditve Svobode Tezno so tudi zelo priljubljene. Kulturni dom je pravzaprav središče družabnega življenja na Tezmem, žal je pa to le lesena baraka. O novem govorimo že nekaj let... Ko je pa treba še toliko potrebnih stvari. Stražun, kino, Svoboda in pa nekaj veseljaških krčem je že tudi vse, kar vam lahko povem o našem družabnem življenju in razvedrilu.

»Nekaj nas sodeluje v raznih organizacijah in društvih. Na

splošno se pa ljudje radi odtegujejo javnemu delu na terenu. Zadržuje jim to, kar slišijo v tovarnah. Vsak se najraje drži svojega »konjička«, če ga ima.

KAJ PA MLADINA?

»V tovarnah se nekateri razvijajo v zelo sposobne delavce. Uveljavljajo se tudi v delavskih svetih, v katerih se je letos odstotek zelo povečal. Mladina se zbira povsod. Vse jo zanima. Nekaj jih je pri Partizanu, sodelujejo v vseh sekcijah Svobode, sportniki so pa pri Kovinarju. Na Tezmem bi potrebovali tudi kaj bolj zabavnega. Mladina rada pleše, a nima kje. V poletnih mesecih sanja o kopaliscu. Marjborški otok je daleč, in mnogo stane.

Mamice so lahko brez skrbi

Vrtec Metalne opazi vsakdo. Lična hišica z lepim vrtom in igriščem je pravo nasprotje velikim blokom v sosesčini in še večjim tovarnam onstran glavne ceste. Sedemdesetletna »družnica« z upravnico in vzgojiteljicami Justo in Milko živi v pravljicnem svetu. »Če bo lepo poletje, bomo največ zunaj na dvorišču,« je dejala upravnica. »Prijetno bo pa tudi notri, če bo dež, kajne?«

Mamice teh malčkov pač lahko brez skrbi delajo v tezenskih tovarnah. Ob dveh jih pričakajo kar na vrtni ograji nasmejani in zadovoljni otroci.

Šola na Tezmem

Za delavskimi naselji moderna šola

Svetle učilnice, prostorni hodniki, dvorana za petje, telovadnica, diaporojektorji, magnetofon, ozvočenje in nešteto drugih sodobnih naprav so odlike te velike moderne osnovne šole, v kateri gostuje letos tudi nižja gimnazija.

Šola še ni povsem urejena. Potrebovali bodo še nekaj milijonov za zastore. Sonce se upira v razrede in uspava otroke. Urediti bo treba tudi okolje. Okrog šole pa se ni nobenih nasadov.

Letos je šola prvič zaključila šolsko leto v novih prostorih. V šestnajstih oddelkih je nabiralo učencev, približno 500 otrok. V prvi razred pride v jeseni 200 novih... »Imamo precej skrbi, da spravimo vso to vojsko v red...« Pripovedujejo učiteljice in ravnatelj. »Posebno v zadnjih razredih se nabirajo nepridipravi. Težave povzročajo tudi tisti, ki bi sodili v pomožno šolo. Letos smo že uvedli en oddelek. Otroci so pa na splošno marljivi in poslušni, saj imamo kar zadovoljive učne uspehe.«

Solarji so se letos poslovili z zaključno akademijo. Pionirski zbor je uvodoma zapel »Krasen je pogled čez ta široki svet...« to je prava pesem zanje, mi je nehoti prišlo na misel. Zaigrali so tudi ljubko igrico »Pomlad prihaja«, ki jo je za tezensko šolo posebej napisal Manko Golar. Posebno prikupno je igral Viktor Kranjc iz 2. č. Bil je zajček. Zaoztajali nista tudi ververci in trobentica, Bogomira Planinšič in Anica Ivančič iz 4. razreda. Režirala pa je tovarišica Alice Merkuš.

Na poti domov sem dohitela skupino deklic. Nagovorila sem

tisto, ki je na akademiji napovedovala. »Kako se pa imenuje vaš pionirski odred?« »Maks Durjava, ustanovili smo ga lani. Se v stari šoli.« Kako se je pa imenoval poprej? »Menda Matija Gubec. Teh podatkov vam pa ne morem dati. Obrnite se na našega ravnatelja Turka.« To je bila lile Jelka. Prebrisanka me je hitro odpravila... Taki so tezenski otroci.

Sredstva za stanovanja in druge potrebe

Občinski ljudski odbor Marjbor-Tezno je v družbenem planu namenil 114 milijonov dinarjev za stanovanjsko izgradnjo, medtem ko bodo iz proračunskih sredstev občine porabili 111 milijonov dinarjev za prosveto in kulturo, za zdravstveno zaščito in socialno varstvo, za upravne potrebe in za ureditev komunalnih naprav.

»Ko bi bile te naše barake malo lepše!«

BARAKE V GOZDU

»Že vsa leta po vojni pokušamo odstraniti te neprijetne spomine na nemške logorje. V barakah v gozdu stanuje več kot 140 družin. Strehe ne vzdržijo več dežja, med zidovi je polno mrčesa, pod trohni in podobno... Ljudje v barakah, da so samo-svoji. Nekaj je med njimi takih, ki kradejo les v zelenem pasu. Otroci pa so malopridni in imajo v šoli težave z njimi.« Vse to sem pobrala med potjo... Tako okoli je utegne verjetno tudi koga iz-

priditi, vendar stvar od blizu ni tako strašna.

Tako kot pri blokih, so se tudi tu zadrževali stanovalci na travi. Okrog vodovoda na dvorišču so se pasle kokoši in race. Zenske so trebile gobe in solato, moški počivali in kadili, otroci so se igrali v pesku. Kar sami so me ogovorili... »Ogledujete naše barake?« »Če bi bile malo lepše, bi se že ne preselila od tod,« je povedala tovarišica Ivnikova. »Na čistem zraku smo, gojimo lahko kokoši in kar je največ vredno, pogledjte, zadaj za kokošnjaki imamo vrtove.« Njena sosedka mi je živahno pomolila pod nos žuljave roke. »Nekaj se nas pošteno trudi... Tistim, ki lenuharijo, nič ne zraste. Se pred leti je bil tu samo gozd.« »V barakah se še kar dobro razumemo, le ženske si včasih skočimo v lase zaradi otrok. Saj vidite, koliko jih imamo.« Tovarišica Ivnikova me je povabila v svoje stanovanje. Prav vse je v baraki škripalo, pod, stopnice, vrata. Po temnem hodniku sem s težavo našla do vrat. Stanovanje Ivnikovih je bilo kar čedno. Posedeli smo v prijetni in čisti kuhinji... »Te naše barake so pravi semenj,« je pripovedovala gospodinja. »Slišali bi vsa narečja. Nekaj jih je tudi iz drugih republik. Prihajajo in odhajajo. Kaj hočete. Na Tezmem

smo sami delavci. Toliko nas je že, da tudi naše barake prav pridejo. Zelela bi pa lepše stanovanje... le od vrta, kokoši in gozda se ne bi rada ločila.«

Kdor ima kolo, še gre, največ pa je takih, ki ga nimajo.«

IN PRESKRBA?

»Pritoževati se nad trgovinami ravno ne moremo. Res je pa, da moramo čevlje, tekstil in druge potrebščine kupovati v mestu. Kar zadeva prehrano, čujem, da se gospodinje pritožujejo nad edino prodajalno z zelenjavo in sadjem. Nekaj tega dobimo na tržnici pri TAM. Največ pa prinesejo mlekarice iz Miklavža, Dogoš in drugod. Nekateri imajo kar pogodbe z njimi. Vsakdo od nas se po malem ukvarja z vrtom. Tako nismo toliko odvisni.«

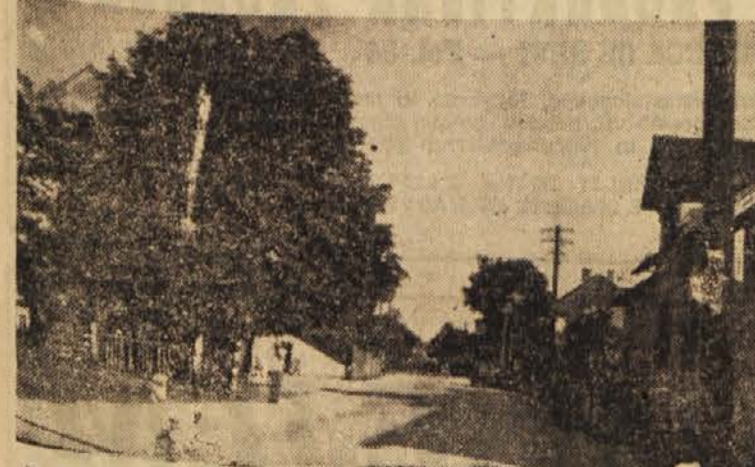
»STANOVANJE IMAM ZELO PRIJETNO...«

»Nešteto mojih tovarišev nima še te sreče. Mnogo družin z otroki je še brez stanovanja. Občini povzročajo skrbi tudi ljudje v barakah v gozdu. Delavci menimo, da bi morali zidati tudi cenejše bloke. Posebno pomožni delavci z več otroki težko plačajo stanovanje. Vsi smo si pa edini, naj bi delavski sveti temeljito premislili, kam bodo naložili sredstva, ki bodo ostala tovarni.«

Preveč gostiln...?

Tezenčanom prinaša industrija tudi nekaj več socialnih problemov. Vsekakor več, kot mirno podeželsko okolje. Industrija je neizprosna do zaostalosti. V tovarne prihajajo ljudje iz raznih krajev. Vse ne gre, kot bi moralo iti. Stanovanj ni. Družina raste. Nakopičijo se še druge težave in morda še alkohol. Vsakdo se ne zna prilagoditi. Tako tu in tam koga iztiri.

Ljudje, ki vodijo socialno skrbstvo, povedo, da je treba zaradi alkoholizma in posledic krepkeje zajemati iz občinskega proračuna in da je na Tezmem preveč gostiln. Zlo se seveda naseli pri družinah stalnih pijancev. Dve sto trideset stalnih podpor je občini precejšnje breme, zlasti še, ko je letošnji proračun prikrajšal socialno skrbstvo za 4 milijone. V dečjih domovih je že 77 otrok, ki so vzgojno zanemarjeni, precej jih je pa še prepuščenih Stražunu in mestnim ulicam. Občina mora pa skrbeti tudi za starčke in precej tuberkuloznih bolnikov.

Se pred prvo svetovno vojno je bilo Tezno le nekaj pritičnih hiš ob Ptujski cesti.

»Metalna« je omogočila otrokom iz vrta prijetno počitnice na Pohorju

Zakaj manjša proizvodnja

Naloga, ki so pred delavskimi sveti — Nekaterim se ni zdelo vredno odgovoriti — Letni posvet o proizvodnih vprašanjih na Gorenjskem

Letošnje nenormalno stanje v preskrbi z električno energijo v prvem četrtletju nam otežkoča analizo še drugih vzrokov, ki so povzročili neizpolnitev plana proizvodnje v industriji in preprečili naraščanje produktivnosti dela. Brez domne je treba pri tem upoštevati velike spremembe na tržišču, ki ne kupi vsega blaga od kraja, kakor se je to dogajalo prejšnja leta. S tem v zvezi pa je zlasti v nekaterih večjih podjetjih važna tudi potreba po menjavi strukture proizvodnje, posebno zaradi sprememb na zunanem trgu.

Številke glede realizacije proizvodnje v prvem četrtletju in stanja delovne sile nas opozarjajo, da tolikšna odstopanja od družbenega plana vendar ne morejo iti samo na račun električne energije in da nova gospodarska orientacija v pogledu povečanja proizvodnje blaga za široko potrošnjo ter porasta produktivnosti dela še ni našla plodnih tal v posameznih gospodarskih podjetjih.

Na Gorenjskem na primer je bila industrijska proizvodnja v prvem četrtletju letošnjega leta za 62% pod planom in 48% pod realizirano proizvodnjo za isto razdobje lanskega leta. Istočasno pa so stalež delovne sile povečali za 42% glede na enako lanskega leto obdobje, kar bi — ob upoštevanju samo teh dveh faktorjev (proizvodnje in delovne sile) dejansko pomenilo padec produktivnosti dela za 9%. Ta številka sedita ni realna, ker v tem ni upoštevan izpad proizvodnje zaradi pomanjkanja električne energije, kakor tudi ne upoštevan novih proizvodov, pri čemer pa se zaradi novo najete delovne sile uspeh ni mogel pokazati že v prvem četrtletju.

Tako je proizvodnja električne energije za 17,4% nižja od realizacije v prvem četrtletju lanskega leta in 28,8% od letošnjega plana. Posledice tega so se najbolj občutno odrazile v kovinski industriji, kjer se je proizvodnja nasproti lanskemu letu znižala za 2,4%, medtem ko se je stalež delovne sile zvišal za 8,1%. V posameznih podjetjih te stroke pa gre tudi za znatno menjanje strukture proizvodnje, tako n. pr. v »Kovinariju« in v »Iskrji« v Kranju. »Kovinarij« se je preusmeril na proizvodnjo in popravilo tekstilnih strojev, pri čemer pa je proizvodnja zaradi istočasne ožgavanja kadra le počasi naraščala. V »Iskrji« spremenjene proizvodnje nimajo statistično pravilno zajete, tako da sedanji podatki kažejo, da je proizvodnja nižja celo za 17% nasproti istemu razdobju lanskega leta, istočasno pa kažejo zvišanje delovne sile za 3,1%. V kemični industriji je proizvodnja nižja za 22,1%, delovna sila pa prav tako za 7,1%, industrija gradbenega materiala je znižala proizvodnjo za 24,8%, delovno silo pa za 4% itd.

Posamezna podjetja so pršla v težave zaradi stanja na trgu in zaradi močnejše konkurence. Tako je v izredno težavnem položaju »Puškarna« Kranj, kjer je nizka produktivnost dela predvsem zaradi nove delovne sile ter upajanja novega načina izdelave pušk, končno puškarna nima velikih izgledov za prodajo svojih izdelkov zaradi močnejše konkurence že opeljanih tovrstnih podjetij.

Rešitev vidijo v preusmeritvi proizvodnje, a bo težko najti sredstva za to. LIP Tržič se mora z angleškega in izraelskega trga preusmeriti na ameriški trg, kar pa zahteva tudi ustrezno menjanje surovin (namesto mehkega lesa bodo potrebovali bukovino). »Roleta« Kranj ima veliko nedovršene proizvodnje zaradi pomanjkanja kreditov. Izpad naročil za šolsko opremo in luseur rolete je povzročil stagniranje proizvodnje. »Pletenina« Kranj je pri isti delovni sili znižala proizvodnjo za 20,8%. Prodaja konfekcije se je skoraj ustavila za zaradi močne konkurence na trgu. Tako velikega izpada proizvodnje do konca leta ne bo mogoče nadoknaditi. Očitno je, da bo treba iskati rešitev v preusmeritvi proizvodnje, hkrati pa v znižanju cen.

Trenuten položaj torej zahteva od organov v podjetjih izredno vestnost pri analizi vzrokov za to stanje in iskanju izhoda iz tega. Kaže pa, da mnoga podjetja tega ne jemljejo resno. Ko je Zavod za plan pri OLO Kranj hotel dobiti vsaj grobo sliko o izpadu proizvodnje in je anketiral 69 podjetij na Gorenjskem, je poslalo odgovore le 36 podjetij, ostala pa tega niso smatrala za potrebno. Delavskim svetom podjetij bi moralo biti jasno, da bi moral imeti takšne analize, ki bi z vseh strani osvetlile tako vprašanje proizvodnje kot produktivnosti dela, predvsem za lastno uporabo, saj je razumljivo, da bo posledice zaradi napačnega reagiranja na posamezne gospodarske pojave nosil delovni kolektiv sam. Ta naloga je važna predvsem v podjetjih, ki so že letos zašla v težave sprito močne konkurence na tržišču; takšne analize pa zahteva tudi perspektivno usmerjanje proizvodnje. Očitno napačno bi bilo stališče, da je zmanjšanje proizvodnje in upravičeno zaradi nastalih zalog blaga. Takšno oportunistično stališče (ki se je ponekod že pojavilo) odraža delavske svete od proučevanja bistva stvari ter bo logična posledica takega stališča še težavnejši položaj tistega podjetja.

Na Gorenjskem so dali koristno pobudo, namreč naj bi vsakega četrta leta sklicali na posnet predstavnike delavskih svetov vseh podjetij, kjer bi obravnavali vsa vprašanja v zvezi s proizvodnjo in produktivnostjo dela. Na tem posvetu pa naj bi bili nazoč tudi ljudski poslanci, da bi se seznanili z delom samoupravnih organov v podjetjih na sojem področju. I. Kristan

Pozivamo vse delavce in uslužbence,

ki so bili v minulem letu zaposleni v našem podjetju in imajo po zakonitih določilih pravico na soudeležbo pri delitvi plač iz dobička za leto 1955, da v devetdesetih dneh od dneva objave uveljavijo svoje pravice oziroma sporočijo podjetju svoj naslov.

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA VIDEM-KRŠKO

2775

TOVARNA ZAMAŠKOV

LJUBLJANA — CELOVŠKA CESTA 32

OBVESČA

vse odjemalce in dobavitelje, da se je podjetje zaradi povečanja svoje dejavnosti preimenovalo v

»PLUTAL«

INDUSTRIJA PLUTOVINASTIH IZDELKOV LJUBLJANA • CELOVŠKA CESTA 32

Brz. naslov: PLUTA, LJUBLJANA
Telefon: 21-278
Poštni predal: 78

IZDELUJEMO:

plutovinaste zamaške vseh vrst • kronske in alu zapirave • plutovinaste izolacijske plošče in žlebakke za hladilnice in gradbeništvo

2764

TEŽAVE PRI ODKUPU ŽIVINE

Enotno poslovanje in nov dogovor o cenah

Letos smo začeli uvajati odkup živine za zakol prek kmetijskih zadrug. Sedaj še ne moremo povsem jasno ugotoviti, katere so dobre in slabe strani tega ukrepa, vidi se pa že, da se napovedi nekaterih, ki so menili, da za druge sploh niso sposobne za tako zahtevno poslovanje, niso uresničile. Odkup živine poteka sedaj razmeroma normalno in nekateri zadrugi so že organizirale stalne tedenske dogone, razširile mrežo odjemalcev ter uredile poslovne zveze z nekaterimi šibkejšimi in manjšimi zadrugami, ki same še niso sposobne odkupovati živine.

Seveda pa ne gre povsod gladko. Kakor kaže, slabosti niso le tam, kjer šepa zadruga in združništvo, temveč predvsem tam, kjer se občine in drugi organi niso dovolj posvetili vprašanju odkupa. V ljubljanskem okraju so za sedaj še določene težave v občinah Litija, Domžale, Kamnik in Moravče, v krajih torej, kjer tega ne bi pričakovali.

Ob uvedbi uredb o odkupu živine prek kmetijskih zadrug je bil izdelan poseben gospodarski predpis, ki dovoljuje krajevnim mesarijam, da za svoje potrebe odkupujejo živino direktno od kmetovalcev (če ti priženejo živino sami na sedež podjetja). Ta predpis — s katerim naj bi se verjetno le preprečile morebitne nerednosti v začetku odkupovanja preko zadrug (in naj bi bil začasen) — pa je v svojih določilih tako širok, da so se prav z njegovo pomočjo ustvarjale nerednosti v odkupu. Nekateri krajevne mesarije so namreč odkupovale neomejeno število živine, jo klale, meso pa potem prodajale drugim mesarskim podjetjem. Prav tako pa so vzdrževale tudi svoje nakupovalce »mešetarje«, ki so prevzemali živino od kmetov (in pri tem masno zaslužili ter z neumestno konkurenco in dviganjem cen ustvarjali težave v odkupu živine nasploh). S tem pa so tudi izigravali določilo, ki pravi, da sme prevzeti krajevna mesarija živino le, če jo kmetovalec sam pripelje na sedež podjetja. Za enotno poslovanje v odkupu bi morda kazalo

sedaj — ko so zadrugi pokazale, da so več ali manj sposobne prevzeti nase to novo dolžnost — določila o posebnem položaju krajevnih mesarskih podjetij ukiniti. V ljubljanskem okraju je tržna inšpekcija dejansko že preprečila, da bi krajevne mesarije še odkupovale direktno in preprodajale meso — v drugih okrajih pa je stvar drugačna. Okraj Gorica in Celje menda še vedno dovoljujeta, da krajevne mesarije samostojno odkupujejo, s čimer posredno povzročajo zmedo v odkupu tudi po drugih okrajih. Redno poslovanje krajevnih mesarij se da namreč urediti ne le z dopuščanjem svobodnega odkupa od proizvajalcev, temveč predvsem s tesnejšim sodelovanjem med mesarijami in kmetijskimi zadrugami. Morda bi bilo ponekod celo umestnejše, da bi krajevne mesarije ne bile samostojne, temveč prešle v upravo zadrug, kakor menijo nekateri gospodarski krogi. Tam, kjer imajo že tako urejeno, se ni samo pokazalo, da je potrošnik dobil za 40 in celo 60 dinarjev

ceneje kilogram mesa, temveč tudi, da je bil odkup tako za koristno proizvajalca, kakor tudi naše skupnosti dosti boljši.

PONOVEN DOGOVOR O ODKUPNIH CENAH

Ena izmed pobud, da smo odkup živine usmerili izključno preko kmetijskih zadrug, je bila težnja, da bi s tem ustalili cene na živinskem trgu in mesnem tržišču. V tej težnji nismo dosegli uspeha. Kakor kažejo dejstva, se dogovorjenih cen ne držimo nekateri menijo, da bi morali vprašanje cen urediti z novim, republiškim dogovorom), na splošno pa se kaže celo težnja po naraščanju cen. Goveje meso se je, recimo, podražilo od letošnjega januarja do julija za 12%, svinjsko pa za 9% (računano na vso državo). V ljubljanskem okraju stane sedež (poprečje) kilogram živine teletov govedine pri proizvajalcu 65 do 135 dinarjev, pri kmetijski zadrugi pa 70 do 140 dinarjev, v maloprodaji pa povprečno 200 dinarjev.

Naraščanje cen pa ni posledica prevzema odkupa kmetijskih zadrug (vsaj ne v pomembni meri), temveč je predvsem odraz nihanja ponudbe in povpraševanja. Od januarja do marca je pri nas (ko kmetu primanjkuje kmetov vedno večja ponudba živine, kot povpraševanje, zato so cene nižje — v poletnih mesecih pa obratno. Na naraščanje cen mesa vpliva morda dostikrat nepravilno dobiček zadrug (poprečno 5 dinov za kilogram žive teže). Vse kaže namreč, da večina zadrug zaradi nihanja to provizijo ali maržo precej neupravičeno, ker dejansko pri odkupu nimajo toliko stroškov (večinoma opravljajo plačilne posle med mesarskimi podjetji in kmetovalci ter deloma organizirajo tudi dogone). Večino stroškov odkupa še vedno nosijo mesarska podjetja (nakup prevzem, prevoz), zato bi kazalo, da družbeni organi in organizacije bolj vplivajo na to, da zadržujejo zadrugi visoko maržo. Te dejali, ko imajo dejansko visoke stroške in ko se s tem mesarskim podjetjem izdatki za odkup zmanjšajo.

A. Cebulj

Kmetijska posestva in preskrba mest

Povprečno 2800 l mleka na kravo — 50 posestev je uspešno poslovalo — Majhna intervencija na ljubljanskem trgu

Po podatkih statistične službe ima družbeni sektor Slovenije 103.107 ha zemljiške površine. Od tega odpade na obdelovalno površino 27.742 ha, na senožiči 12.364 ha, na pašnike 62.527 ha in na ostalo 474 ha. Po istih podatkih je številčno stanje živine na teh posestvih naslednje:

konj	2780 ali 10	na 100 ha obd. p. govodi
14280 ali 51,5	na 100 ha obd. p. prašičev	
9058 ali 35	na 100 ha obd. p.	

Kmetijska posestva, ki jih je okrog 140, uporabljajo 75% zgoraj navedenih zemljišč, 12,5% površin pripada ekonomijam podjetij, 12,5% površin pa obdelujejo kmetijski delavci ali vrtičkarji. Povprečno odpade 230 ha obdelovalne zemlje na posestvo.

Proizvodnja na državnih posestvih je znatno večja od proizvodnje na privatnih kmetijah. Nekoliko manjšo proizvodnjo dosega ekonomije podjetij in nekatera zadržna posestva, to pa zato, ker se niso pravilno organizirala proizvodnje. Kmetijska posestva v glavnem proizvajajo kvalitetno semensko blago, sadike in plemensko živino. V živinoreji dosega kmetijska posestva hitrejši prirastek in večje količine mleka kot privatnik (cca 2800 l mleka po kravi nasproti 1500 l pri privatniku). Navzlic temu pa živinoreja na državnih posestvih še ni dosegla tiste stopnje razvoja, ki so jo dosegle druge gospodarske panoge.

Četudi so proizvodni uspehi posestev vidni, povzročata prevelika pestrost v proizvodnji, da posestva nimajo enotnih pogledov glede organizacije in načina proizvodnje. Na nekaterih posestvih so se čisto menjali tudi upravni organi, kar je imelo za posledico, da nobeden izmed njih ni resno skrbel za razvoj in napredek teh posestev. Poseben problem pri nekaterih posestvih predstavlja razdrobljenost, tako da so posamezne parcele na območju različnih občin. Imamo tudi posestva, ki so dobila parcele slabše kakovosti, boljše parcele pa dajejo v najem raznim organizacijam in privatnikom po smešno nizki najemini.

In kakšno je finančno stanje kmetijskih posestev? Po podatkih Narodne banke za leto 1954 je od 99 kmetijskih posestev zaključilo 50 poslovanje z dobičkom (228 milijonov dinarjev), 29

z izgubo (33,9 milijona dinarjev), medtem po je 20 posestev pokrilo stroške z dohodki. Od celotnega dobička je odpadlo 120 milijonov na gozdarstvo in 108 milijonov na kmetijsko proizvodnjo. Vzroki izgube pri precejšnjem številu posestev so slaba organizacija proizvodnje, neenotno vodstvo in slaba delovna disciplina, ki je nujno vezana na slab in neizgrajen sistem nagrajevanja.

Kljub temu, da so kmetijska posestva napravila določen napredek, moramo priznati, da še niso dosegla tistega, kar družba pričakuje od njih. V kmetijstvu nasploh, kakor tudi v socialističnem sektorju še nismo dosegli, kar je možno doseči v kmetijstvu. Po drugi strani pa le moramo priznati veliko vlogo, ki jo že danes odigravajo posestva in da je bilo že precej napravljenega, saj jim je družba dala že precejšnja materialna sredstva.

Intervencija kmetijskih posestev na trgu je pa še zelo slaba, ali je sploh ni čutiti. Vzemimo primer ljubljanskega okraja! Kmetijska posestva so dala v letu 1955 potrošnikom 1.470.000 litrov mleka, 81.700 kg živine, okoli 1170 ton krompirja ter okoli 1100 ton semenskega krompirja. Razen tega so posestva v letu 1955 prodala 978.705 sadič in vrednosti 3.914.000 din. Ako pa sedaj primerjamo potrebe Ljubljane in odkup v letu 1955, dobimo naslednjo primerjavo:

Pridelek:	Potrebe:	Intervencija:	Odkup:
		Ljubljane:	kmet. p. KZ 1955
Krompir	13.100 t	1.170 t	8.354 t
Fizol	450 t	—	101 t
Zelje	1.500 t	—	576 t
Jabolka	1.550 t	—	212 t
Mleko	7.476.000 l	1.470.000 l	3.751.065 l

Iz navedene tabele vidimo, kako majhna je bila intervencija kmetijskih posestev v Ljubljani. Ljubljanski potrošnik je sploh ne čuti, ker v Ljubljani ni maloprodajne mreže kmetijskih posestev. Zato bo važna naloga novoustanovljenega strokovnega združenja kmetijskih gospodarstev LRS, da bo usmerjalo kmetijsko proizvodnjo teh posestev predvsem na oskrbo prebivalstva večjih mest in industrijskih središč. Intervencija kmetijskih posestev na trgu bi brez dvoma pomenila veliko politično zmago socialističnega kmetijskega sektorja, in sicer zaradi tega, ker bi na ta način pomagali dvigniti življenjsko raven in izboljšati odnose med mestom in vasjo.

S. Z.

A. Cebulj

RAZPIS

Na podlagi člena 90. Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje Komisija za razpis mest direktorjev ObLO KOPER delovno mesto

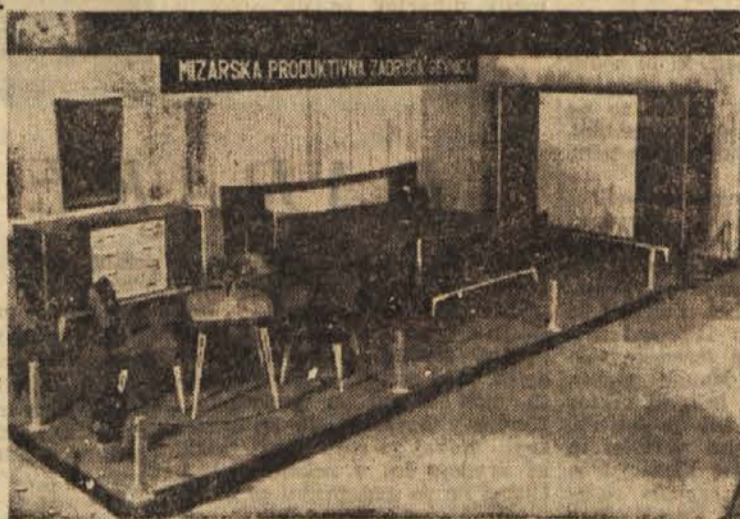
DIREKTORJA

ZA ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »SLOVENSKI JADRAN« v Kopru

POGOJI: ustrezna fakultetna izobrazba z najmanj petletno prakso v novinarski, založniški in podobni dejavnosti — ali popolna srednja šola z najmanj desetletno prakso v novinarski, založniški ali podobni dejavnosti

Kolkovane prošnje z življenjepisom ter opisom strokovne usposobljenosti je dostaviti ObLO KOPER v roku 10 dni po razpisu.

2767

MIZARSKA PRODUKTIVNA ZADRUGA SEVNICA OB SAVI — Tel. 34

Izdelujemo in dobavljamo slogovno, luksuzno in moderno pohištvo Sprejemamo v delo popolno opremo vil, hotelov, bolnic, trgovskih lokalov, upravnih zgradb, klubskih in reprezentativnih prostorov.

IZDELAVA PRVOVRSTNA. PO ZELJI JE NA RAZPOLAGO STROKOVNJAK, ARHITEKT Z NACRTI IN NASVETI.

2769

OGLEJTE SI.

II. OBRRTNIŠKI VELESEJEM

V LJUBLJANI OD 7. DO 15. JULIJA 1956

TRADICIONALNA MANIFESTACIJA OBRRTNISTVA: 25% POPUST NA ZELEZNICI!

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

Pred XII. kolesarsko dirko »Po Jugoslaviji«

MOČNA ZASEDBA

Zagreb, 14. jul. — Danes so prispele v Zagreb prvi udeleženci letošnje kolesarske dirke »Po Jugoslaviji«. To so bili češkoslovaški kolesarji, prav tako pa pričakujejo danes še bolgarsko reprezentanco.

Dirka »Po Jugoslaviji« se bo začela v sredo. Doslej so prijavljene reprezentance Avstrije, Belgije, Nizozemske, Bolgarije, CSR, Italije, Poljske in Jugoslavije. Naši kolesarji bodo letos nastopili le z enim reprezentančnim moštvom, zato pa bodo ostali lahko tekmovali v moštvi Srbije, Slovenije, Roma in drugih jugoslovanskih ekipah.

Prijave kažejo, da je v tujini za kolesarsko dirko »Po Jugoslaviji« vsako leto večje zanimanje. Letošnja dirka je drsnajša po vrsti in je omejena le na Hrvaško in Slovenijo. Razdeljena je na

pet etap in bodo morali kolesarji prevoziti skoraj 900 km. Največji vzpon je kot vsako leto na Vršič (1611 m) in nekateri sodijo, da je prvemu na tem vrhu zagotovljena tudi končna zmaga.

Poglejmo etape letošnje dirke: Zagreb—Rijeka (150 km), Rijeka—Nova Gorica s poletajo v Kopru (313 km), Nova Gorica—Bled (160 km), Bled—Maribor s poletajo v Ljubljani (192 km) in Maribor—Zagreb (160 km). Kot vidimo, je start in cilj dirke v Zagrebu. Razen

- DOSEDANJI ZMAGOVALCI**
- 1937 Avgust Prosenik, Jugoslavija
 - 1938 Dragoljub Davidović, Jugoslavija
 - 1940 Nikola Penševič, Jugoslavija
 - 1947 Antona Strain, Jugoslavija
 - 1948 Aleksander Zorčić, Jugoslavija
 - 1949 Luigi Malabrocca, Italija
 - 1950 Franco Fantl, Italija
 - 1951 Albert Margiller, Belgija
 - 1953 Franz Reitz, Nemčija
 - 1954 Veselin Petrovič, Jugoslavija
 - 1955 Walter Müller, Avstrija

VESTI IN DOGODKI

Šahovsko prvenstvo Slovenije

V IV. kolu so igrali: Trampuz: inž. Gabrovšek 0:1 (81), Kočevar: Bajc 7:0 (67), Čuderman: dr. Smigovec 1:0 (67), Lanišk: Stupica remi (60), Mišur: inž. Levčič remi (20), Puc: Preinč remi (43), Longor: Germek 0:1 (43), Grosek: Vospernik remi (20).

Po IV. kolu vodi Germek s 3 točkami, sledijo Stupica, Kočevar in Čuderman 2,5 itd.

SOVJETSKI PLANINCI V SLOVENIJI

Ljubljana, 14. jul. — Delegacija sovjetskih planincev se muči te dni v Sloveniji. Danes so si gostje ogledali Postojnsko jamo, jutri pa bo na Vršiču najprej prikaz naše gorske reševalne službe, nato pa bodo Rusi odšli na Triglav. Vodja sovjetske planinske delegacije je predsednik komiteja za fizkulturo SZS Romanov.

Zvedeli smo tudi, da bo prihodnih mese vrnili Rusom obisk dvajsetčlanska jugoslovanska planinska delegacija, v kateri bodo tudi trije slovenski: dr. Poločnik, Bufer in Levstek.

NJEGUŠ ODLIČEN

56,7 NA 100 m PROSTO

15. Spilita javljajo, da je plavalec Jadrana Matej Njeguš na klubskem mitingu preplaval 100 m prosto v času 56,7, kar je nov odlični jugoslovanski rekord na tej progi. S tem rezultatom si ni Njeguš priboril in pravico nastopa na olimpijskih igrah v Melbournu, marveč je postal na mah tudi eden od najboljših sprinterjev na svetu. Rezultati pod 57 sekundami predstavljajo v 50 meterskem bazenu namreč redkost. Njeguš je že na prvih letošnih nastopih pokazal, da je v solidni formi (zmaga v Trstu) in lahko upravičeno upamo, da bo še napredoval.

NAJBOLJŠI SLOVENSKI ODBOJKARJI V ŠISKI

Ljubljana, 14. julija. Današnja nedelja, 15. julija bo na stadionu »Ljubljana« v Šiski odbojkarjski turnir v počastitev dneva vstaje. Nastopile bodo moške reprezentance Ljubljane, Maribora, Novega mesta in Guštinja, to je največjih odbojkarjskih središč v Sloveniji. Zato bodo te tekme dogodek letošnje sezone.

Prve tekme so hile večera. Turnir se bo nadaljeval danes ob pol 8. uri. Ko bo nastopila igrala premagana prva dne, nato pa bosta zmagovalca odločila o prvem mestu.

Naši padalci za šampionat v Moskvi

Po temeljnih pripravah naših padalcev za svetovni šampionat, ki bo v Moskvi od 23. julija do 5. avgusta, je po tekmovalnem v vrhu določena naša reprezentanca, ki jo sestavljajo: Mladen Milčević, Danilo Damjanovič, Rudi Skofič, Jovan Belošević in Aki Ibrahimovski.

Zmaga tolminskih kegljačev

V Tolminu je bila prijateljska tekma med kegljaškim klubom »Krnj« iz Tolmina in kegljaškim klubom »Primerje« iz Ajdovščine v dveh setih. Tekma se je zaključila z zmago kegljaškega kluba »Krnj« iz Tolmina s 708 proti 617 podrtim kegljem.

Prijateljska nogometna tekma med pripadniki garnizona JLA Tolmin in nogometnim klubom Tolmin se je zaključila z zmago garnizona JLA 5:0.

NASI IN TUJI KOLESARJI

Jugoslovansko moštvo še ni sestavljeno. Na treningu v Karlovcu pa so preizkušeni tekmovalci Petrovič, Vuksan, Jugo, Valčić, Cvejin, Bajc in Vukojevič. Kdo bo nastopil v jugoslovanskem moštvu, bodo določile ponedeljske tekme za državno kolesarsko prvenstvo na progi Karlovec—Dolnice—Karlovec. Vsi kandidati za reprezentanco so kolesarji, ki so letos sodelovali na velikih mednarodnih dirkah, zato računamo, da imajo dovolj mednarodnih izkušenj in precej možnosti za uspeh.

Tudi na spisku tujih kolesarjev, prijavljenih za dirko, je nekaj znanih imen in odličnih kolesarjev. Za Avstrijo bo vozil Ignjatović, ki je bil drugi na letošnji dirki »Po Avstriji«. Bolgari bodo tudi letos pršli s najboljšim moštvom. Nekateri od njih so že vozili na naših dirkah. Iljiev je bil lani prvi na Vršiču, Krstev pa je bil tretji v skupni oceni. Za dansko reprezentanco bo vozil Tomson, ki je lani zmagal v Beogradu. Tudi v ostalih moštvih bodo dobri kolesarji, tako da niso izključena presenečenja.

MOSTVENI ZMAGOVALCI

- 1948 Srbija
- 1949 Trst
- 1950 Italija
- 1951 Belgija
- 1953 Belgija
- 1954 Jugoslavija
- 1955 Jugoslavija

VASAS FINALIST SE CUPA KATASTROFA PARTIZANA

Vasas : Partizan 6:1 (3:1)

Na Nep stadionu v Budimpešti je bila pred 90.000 gledalci povratna polfinalna tekma za srednjeevropski nogometni pokal med budimpeštanskim Vasasom in beograjskim Partizanom. Kot je bilo pričakovati tesna zmaga Partizana v Beogradu (1:0) ni zadostala za plasman v finale tega tekmovalstva. Vasas je drugo srečanje namreč odločil v svojo korist z visokim rezultatom 6:1 (3:1), ki predstavlja

Brzjojavke

● LONDON, 14. jul. (Reuter). — Prvi dan prvenstva Velike Britanije v atletiki je najboljši rezultat dosegel Norris v teku na 6 milj z rezultatom 28:13,6, kar je tretji rezultat doslej na svetu. V metu kroglice je zmagal Palmer s 16,51 m, v metu kladiva Allday z 37,27 m in v skoku v daljino Kluttenberg z 725 cm.

● PEKING, 14. jul. — Kitajska nosilna reprezentanca, ki bo julija in avgusta igrala štiri tekme v SZ in tri tekme v Jugoslaviji, je odptovala iz Pekinga v Moskvo. Prvo tekmo igrajo Kitajci v Leningradu proti domačemu Zenitu.

● BIRMINGHAM, 14. jul. — V finalu mednarodnega teniškega turnirja je Anglež Davies porazil wimbledonskega zmagovalca Hoda s 6:3, 4:6, 8:4.

● CARACAS, 14. jul. — V nadaljevanju mednarodnega nogometnega turnirja je Roma porazila madridski Real z 2:1 (0:0).

● PRAGA, 14. jul. — Medržavna tekma v hokeju na travi med Jugoslavijo in CSR se je končala z zmago Čehoslovakov s 4:0 (2:0). Naši igralci so bili predvsem neodoljivi pred nasprotnikovimi vrati.

Pokal maršala Tita

Tekma Triglav : ZNK »Ljubljana« za pokal maršala Tita bo danes, v nedeljo, ob 10 na stadionu v Šiski. — Vstopnina je 50 din.

Ljubljana : Nova Gorica 3:1.

DRŽAVNI NOGOMETNI PRVAK V LJUBLJANI

Danes Crvena zvezda : Odred

Letošnji državni nogometni prvak Crvena zvezda je bil že od nekdaj redok gost na ljubljanskih nogometnih igriščih. Z Odredom se bodo Beograjčani tokrat pomerili sedmič. Ljubljancani se nedvomno najbolj živo spominjajo prvenstvene tekme Odred — Crvena zvezda v Ljubljani, v kateri je Odred zmagal s 4:5.

GOST IZ TUJINE NA TRENINGU NAŠIH DOLGOPROGASEV

W. Konrad v Mariboru

Sedel sem v restavraciji MSD Branika v Ljudskem vrtu in opazoval naše dolgoprogaše, ki so te dni v Mariboru na treningu. Med Stritofom, Segedinom, Cetinicom in drugimi sem zagledal nenadoma povsem tuj obraz. Iko sem se pri Petru Segedinu pozanimal, kdo je mladenič z nočniki, katerega poteze v obrazu so mehke, da ne rečem otroške, mi je Peter pojasnil, da je to znani nemški dolgoprogaš, 28-letni tehnik tovarne »Siemens-Halske« v Münchenu — Walter Konrad. Izkoristil sem priložnost in nemškemu atletu zastavil nekoliko vprašanj.

»Zakaj ste pravzaprav prišli v Maribor?«

»Kako sem prišel v Maribor? Na mednarodnem atletskem mitingu v Beogradu sem zvedel, da gredo vaši dolgoprogaši na trening v Maribor in sem se jim na svoje stroške priključil. Dopusja nimam, saj bi vam povedal, kako je s to stvarjo, toda bojim se, da bi vaš časopis le na kak način zadržal v našo tovarno in potem bi mi najbrž ne bilo preveč prijetno.

Vprašal ste me še, zakaj? Odgovor je jasein. Zaradi tega, ker bom na treningu z vašimi dolgoprogaši mnogo pridobil. V Nemčiji nimam najboljših pogojev. Vsi pomembnejši nemški dolgoprogaši s Schadejem na čelu trenirajo pod vodstvom trenerja Lamperta v Wupertalu in čeprav trener Lampert tudi mene, v München, kjer prebivam, redkeje prida.

»Slišal sem, da ste po roku Avstrijec. Res?«

»Da, toda zaradi boljših delovnih pogojev sem se preselil v Nemčijo, ki imam nese državljanstvo od 1. aprila 1955. Verjemite mi, da mi je s športnega gledišča zelo žal, ker nisem avstrijski državljan. Kot Nemec, večkrat sem trenutno v Nemčiji drugi tekač na 10.000 m, ne bom nikoli videl Melbournu, kajti naši bodo na olimpijske poslali res samo tiste, ki imajo pogoje za dober plasman, med tem ko bi ga kot Avstrijec gotovo obiskal.«

»Vaši najboljši rezultati?«

»Na 5000 m 14,17 v Beogradu, na 10.000 metrov 29,50 na meddržavnem dvoboju Švedska : Nemčija v Stockholmu. Letos, na Novo leto, sem tekel tudi v Svo Paolu in sem v razmeroma močni konkurenci zasedel 4. mesto.«

»Kaj vam bolj »leži«, pet ali deset kilometrov?«

»Rajši imam 5000 m, toda za to prgo nisem dovolj hiter. Mnenja sem, da mora vsak petkilometrski preteči 1500 metrov v času pod 3,50 min., jaz pa tega ne zmorem. Le poglejte Mogošo, ta bo še podiral rekorde, saj teče 1500-metrsko prgo 3,44 minute. Ne preostane mi ničesar drugega, kot to, da se temeljiteje pripravim za 10 kilometrov.«

»Kaj menite o naših dolgoprogaših?«

»Stritof in Mugoša sta »marki«, pa tudi ostali, kot Mihalčić, Segedin, Cera in drugi so dobri. Za Stritofa sem na primer prepričan, da bi na 10.000 m prej kakor 3900 m zapreke, dosegel nov jugoslovanski rekord. Naj vam povem še to, da s Stritofom skoraj ne morem trenirati, tako je hiter in v taki kondiciji, da ga skoraj ne morem dohajati.

O Mogoši imam seveda najboljše mnenje. Mogoša bo še podiral rekorde, da bo veselje.«

»Se zadnje vprašanje: Kako se počutite v našem mestu?«

»Izredno. Prav nič ne pretrpavam in tudi iskati vam ne mislim, saj živim v Mariboru za svoj denar in če bi mi ne bilo všeč, bi se zdavnaj pospravil svoje kovičke. Tereni in Strazunskem gozdu in okoli Truh ribnikov so naravnost ideálni za treninge dolgoprogašev. Na koncu vas prosim, da napisete še to, da želim vsem jugoslovanskim športnikom mnogo uspehov v bodočnosti, bralce vašega lista pa najlepše pozdravim!« —bs—

Zunanjetrgovinsko podjetje V LJUBLJANI

Išče za takoj sposobno KORESPONDENTKO

s perfektnim znanjem nemščine. Znanje drugih jezikov zaželjeno

Ponudbe na ogl. oddelek pod »SPOSOBNOST« 2744

Šport po svetu

Zapekla ga je vest

Nekega angleškega ljubitelja nogometa je po 23 letih nenadoma začela peti vest. Zakaj? Nogometnemu klubu Bristol Rovers je nakazal 1 funt z naslednjo obrazložitvijo: »Leta 1933 z naslednjo obrazložitvijo: »Leta 1933 nisem mogel plačati na tekmi Rovers: v Berlinu je kot 19-letni fant veslal v avstralskem osmercu, 12 let kasneje je v Londonu osvojil zlato medaljo v scifu, v Helsinkih pa je v isli disciplini zasedel drugo mesto. Tokrat namercava 36-letni polješki uradnik nastopiti na olimpijski progi za veslanje na jezeru Wendouree s svojim tovarišem Rileyem v double scullu.

Hitro in poceni

Nemškemu dirkalnemu avtomobilu znamke Porsche s kubaturo 1,5 litra so nadeli ob mednarodni 12-urni dirki v Reimsu predevek »senzacionalen«. S tem vozilom je dvojica Frankenberg — Streve zmagala v svoji skupini s povprečno hitrostjo 164,572 km na uro. Pri tem sta vozača porabila za 100 km le 12 litrov bencina. Za primerjavo naj navedemo, da sta zmagovalca v

Stava pa taka

Iz Anglije poročajo o prav čudni stvari. Student po imenu Humphrey Crum je stavil, da bo pes korakal iz sredine Londona do Oxforda. To še ni bilo nič posebnega, če se ne bi ta šaljivec za 50 funtov še obvezal, da bo ves čas pred seboj potikal žogico za gol. Večkrat bo verjetno moral kreniti z najkrajše poti, saj ga bo žogica gotovo čisto pripeljala v občestni jarek, ali pa še kam dje...

Iz aprilske šale — resnica

Za letošnji 1. april je neki poljski časopis med prvooaprilskimi šalami objavil tudi vest, da je poljski metalce kopja Janusz Sidlo dosegel s kopjem konstrukcije Heid na treningu nov svetovni rekord. Po vsem svetu so vzeli to vest že takrat za resnično in jo tako tudi objavili. Tudi pri nas nismo napravili izjeme. Kasneje se je izkazalo, da je bila vse to le potezavščina. Nedavno pa je Sidlo uresničil tih želje poljskega časopisa. Na tekmovalju v Milanu je imel končno prvič v rokah kopje Heldeve konstrukcije in takoj je padel svetovni rekord, ki ga je 6 dni prej dosegel Finec Nilkinen.

Vörös Lobogo : Rapid 3:4

Vörös Lobogo : Rapid 3:4

SGP »PROJEKT« — KRANJ poziva delavce in uslužbence

ki so bili s podjetjem v delovnem razmerju v letu 1955, da v roku treh mesecev uveljavijo svojo pravico do deleža pri delitvi dobička v smislu čl. 57 in 58 Uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o plačah delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij (Ur. l. FLRJ št. 54/54).

2763

Razpis

Rudniki svinca in topilnica Mežica razpisujejo sledeča delovna mesta:

1. Pravnega referenta
2. Strojnega inženirja — šefa stroj. obrata

Pogoji:

1. Dovršena pravna fakulteta in najmanj 2-letna praksa na položaju pravnega referenta večje gospodarske enote.
2. Končana TVS — strojni oddelek in najmanj pet let strokovne prakse.

Plača po tarifnem pravilniku odnosno dogovoru. Komfortna stanovanja na razpolago.

Ponudbe poslati na sekretariat Rudnika najkasneje do 31. julija 1956. Ponudbi obvezno priložiti življenjepis.

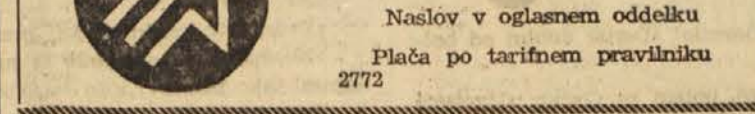
RUDNIKI SVINCA IN TOPILNICA MEŽICA — SLOVENIJA 2778

Dva finančna knjigovodja

SPREJME TAKOJ podjetje v Novi Gorici

Naslov v oglasnem oddelku

Plača po tarifnem pravilniku 2772

KINEMATOGRAFI!

Zaradi začasne prekinitve kino-obračevanja Svobodecenter Trbovlje do otvoritve novega delavskega doma

PRODAJAMO: kino napravo, obstoječo iz dveh aparatov tipa Zeiss-Ikon Ernemann VII-B, kompletno z vsemi pritliklinami in rezervnimi deli v brezhibnem stanju

kompletno centralno kurjavo, kombinirano na vročo vodo ali paro

popolnoma novo električno opremo za vsak večji gledališki oder

nove ventilatorje z motorji za zračenje

Interesentom priporočamo — po predhodnem obvestilu — ogled dnevno od 18. ure dalje. Pismeno daje vsa pojasnila — urava kinematografa Svoboda-Center Trbovlje I.

Pripominjamo, da bo prodaja gornjih naprav samo iz razloga, ker se bomo preselili v nov delavski dom in bo kinematograf opremljen z cinemascope-aparaturami.

Na podlagi 1. člena zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter 3. člena pravilnika o postopku pri javni pismeni licitaciji za oddajo gradbenih del (Uradni list LRS št. 17/55) razpisuje stanovanjska skupnost Center, Maribor, Krekova ul. 27, zastopana po Stanovanjski upravi Center, Maribor, Krekova ulica 27,

javno pismeno licitacijo

za oddajo gradbenih in obrtniških del za stanovanjsko zgradbo v Dominkuševi ulici v Mariboru.

Licitacija bo 6. avgusta 1956 ob 10. uri v prostorih Stanovanjske uprave Center, Maribor, Krekova ulica 27, soba št. 2.

Proračunska vsota za vsa gradbena, obrtniška in inštalacijska dela znaša

- 103.000.000 dinarjev (zaokroženo) in to
- obrtniška dela 47.000.000 dinarjev
- gradbena dela 56.000.000 dinarjev

Rok za dovršitev gradbenih del do vključno III. gradbene faze je 15. december 1956, rok za dokončno dovršitev vseh del pa je 1. oktober 1957.

Podrobni pogoji so razvidni iz objave v Uradnem listu LRS št. 22 z dne 5. julija 1956, stran 249, pod št. 1541.

STANOVANJSKA UPRAVA CENTER
Maribor, Krekova ulica 27

M 231

DNEVNE NOVICE

od 30. junija do 21. julija 1956

Nedelja, 15. julija:
 ob 20.00: slovesno odprtje spomenika Antonu Askercu pri Križankah (vokal Emonske ceste in Cojzovega grabna) ob 100-letnici njegovega rojstva;
 ob 20.30: Koncert Slovenske filharmonije. Dirigira Samo Bubač. Križanke (predverje). V primeru slabega vremena v dvorani Slovenske filharmonije.
Ponedeljek, 16. julija:
 ob 20.30: Koncertni večer C. Soukove in M. Cangalovića. Križanke (predverje). V primeru slabega vremena v dvorani Slovenske filharmonije.

UPRAVA DVOLETNE SOLE ZA OTROSKE NEGOVALKE
 v Ljubljani, Lončarska steza št. 2, razpisuje vpis v I. letnik.

Pogoji za sprejem so: dovršena nižja gimnazija, starost 16 do 24 let, telesno in duševno zdrave, opravljen sprejemni izpit. Kandidatkinje naj vložijo kolkovane prošnje za sprejem do 23. julija 1956 na upravo sole. Prilože naj kolkovane priloge: spravevalo o dovršeni nižji gimnaziji, rojstni list, zdravniško spravevalo, življenjepis, potrdilo o nekaznovanju, potrdilo in oceno službenega starešine, če so bile v službi.

Kandidatkinje, ki izpolnjujejo pogoje za sprejem v solo, naj se zglasijo brez predhodnega obvestila k sprejemnemu izpitu iz slovenščine in računstva, ki bo 30. in 31. julija 1956 ob 7. uri v Soli za otroške negovalke v Ljubljani, Lončarska steza 2. Hkrati bodo zdravniško pregledane. Sola ima internat.

Za štipendije naj interesentke zaprosijo na Tiskovno Sveto za zdravstveno in socialno politiko pristojnega OLO ali pri upravah zdravstvenih zavodov. 2773

KRVODAJALCI!

V Juliju in avgustu se v Zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani ne bodo vršili odvzemi krvi, pač pa samo na terenu po predvidenem programu.

PUTNIK SLOVENIJA

vas obvešča:

21. julija - dvodnevni avtobusni izlet PLITVIČKA JEZERA-CRIKVENICA-REKA - 3950 din.

21. julija - dvodnevni avtobusni izlet preko VRŠICA v TRENTO - 2800 din.

22. julija - enodnevni izlet v LOGARSKO DOLINO - 850 din.

Kdor ni bil z nami v Parizu, naj se odloči za naše drugo največje in najlepše potovanje z avtobusom v NAPOLI in RIM, z ogledom BOLOGNE, FIRENCE, PISE, LIVORNA, POMPEJEV itd. Potovanje traja 6 dni. V vseh krajih avtobusni ogledi mest pod strokovnim vodstvom.

TRST-BENETKE, dvodnevni avtobusni izlet konec vsakega meseca. GRAZ-DUNAJ-PRAGA, petdnevno potovanje z avtobusom.

»OKTOBERFEST« v Münchenu je pravo doživetje za vsakogar. Prijavite se za naš izlet v München konec septembra.

Kdor ne pozna lepot Benetk in DOLOMITOV, naj se poda z nami na štiridnevno potovanje: TRST-BENETKE-VERONA-JEZERO GARDA-TRENTO-BOLZANO-MERANO-CORTINA-D'AMPEZZO-UDINE-GORICA-LJUBLJANA. Izlet bomo organizirali z našimi avtobusi v mesecu septembru.

Ce si še niste ogledali DUNAJA in GRAZA, ju boste temeljito spoznali na našem trodnevnem avtobusnem izletu v mesecu septembru.

Potovanje REKA-ATENE-REKA organiziramo vsak mesec dvakrat z ladjo.

Za vsa naša potovanja vam preiskrbimo lastni potni list in za vse izletnike je na potovanju rezervirana prehrana in prenočišče v hotelih kategorije »B«.

Zapomnite si: Se danes zahtevajte pri »PUTNIK SLOVENIJA« podrobne programe potovanj, ali pa nam javite vaš naslov, da vam iste pošljemo po pošti.

Razen tega obveščamo vse zainteresente, da »PUTNIK SLOVENIJA« razpolaga z 19, 24, 33, 35 in 42-sedežnimi avtobusi, opremljenimi z radioaparati, mikrofoni in vsemi modernimi napravami za udobno potovanje naših gostov. Vse te avtobuse oddajamo po konkurenčnih cenah.

Preden pa se odločite za vaš izlet, zahtevajte brezplačno cenik naših prevozov in sami se boste prepričali o nizki ceni in odlični kvaliteti uslug »PUTNIKA SLOVENIJA«!

SAP - Turist biro
 prireja največje potovanje v letošnji sezoni s posebnim vlakom in posebno luksuzno potniško ladjo v BARI-RIM-NEAPELJ-CAPRI-BARI. Zahtevajte informacije pri SAP-Turist biroju, Ljubljana, Miklošičeva cesta 17, telefon št. 30-645. — Za izlete in jesenski vselejema na DUNAJ in v INNSBRUCK ter za »OKTOBERFEST« v Münchenu in po Koroski na Grossglockner že sprejemamo prijave. — Udeležite se naših izletov, zahtevajte informacije!

Avtobusno in turistično podjetje SAP-TURIST BIRO, Ljubljana.

Slovenska filharmonija opozarja abonente rumenega abonmaja, da je zadnji koncert za »rumeni abonmaja« danes ob 20.30 in ne v ponedeljek, 16. t. m. predverju Križank, v primeru slabega vremena pa v četrtek, dne 19. julija.

Dr. Hribar Miroslav do 13. avgusta ne ordinira.

Elektrotehniško društvo LRS, Sekcija praktičnih elektrotehnikov, organizira za svoje člane 4. in 5. avgusta strokovno ekskurzijo v elektrarno Vinodol. Točen čas odhoda bo objavljen naknadno. Prijave sprejema Elektrotehniško društvo LRS, Ljubljana, Erjavčeva cesta 11.

Uprava cest OLO, Ljubljana, sporoča, da bo zaradi popravila cestišča zaprta za ves promet cesta št. 1252 Crnuče-Sentjakob in cesta št. 1250 Sentjakob-Domžale. Zgora ceste št. 1252 bo trajala predvidoma do dne 25. julija, cesta št. 1250 pa od 25. julija do 30. avgusta 1956.

Uprava za ceste LRS, Tehniška sekcija, Ljubljana, obvešča, da bo cesta II. reda Bled-Boh. Bistrica v odseku Bitnje-Boh. Bistrica v sredo, 18. julija, od 5 zjutraj do 19 zvečer zaprta zaradi popravila lesenega mostu. Čez Savo pri Boh. Bistrici. Proti met se za ta čas presumeri na cesto III. reda Bitnje-Srednja vas-Bohinjsko jezero.

FLEX preparat za čiščenje maščev se zopet dobi. Nekaj časa ga ni bilo na trgu, ker ni bilo surovin. — Zahtevaj FLEX!

ROZNO MLEKO Teint Bell je nepogrešljivo pri negi vsake žene. Prvotni material za Rožno mleko Teint Bell so zagotovljeni.

HVAR, biser južnega Jadrana-povnovno vabi: Popolna oskrba: zajtrk, kosilo, večerja (tudi plemenite ribe) 450 din, lepe praline 300 din (nobelnske 250 din). Krasi izleti z ladjo: Cambi, Milna, Palmizan, Verz 100 din; zabave, koncerti, ples. Rezervirajte (akontacija): Hotel »Palace«, Hvar.

Obvestilo. Planinsko društvo Bovec obvešča cenjene planince, da bo postojanka Petra Skaljarja na Kaninu odprta od 14. julija 1956 naprej ob sobotah in nedeljah. Na izrecno zahtevo večje skupine se odpre tudi med tednom s tem, da se plača oskrbnika posebej. Za jedajo in pičajo preskrbljeno. Vljudno vas vabimo.

Odkritje Askerčevega spomenika v Ljubljani pri Križankah ob križišču Askerčeve in Emonske ceste, bo v nedeljo, 15. julija ob 20. K obolni udeležiti vablj Republiški pripravilni odbor za proslavo stoletnice Askerčevega rojstva.

Gospodinja varčno gospodariti

ČISTILNI PRAŠEK VERA

pri čiščenju te ne prevaraj.

Mestna pilnarna v Ljubljani razpisuje slikanje pisarniških prostorov. Ogled in dogovor na licu mesta, Resljeva cesta 28.

Obvestilo. Obveščamo vse komitente, da bomo s 23. julijem 1956 odprli novo podružnico Komunalne banke 60-KB-6 na Mestnem trgu 23, telefon št. 30-522. Nova poslovna enota prevzame vse komitente s področja občine Rudnik ter delno komitente s področja Trubarjeve in Wolfove ul.

Jugoslovanski cirkus »CENTRAL« v Tivoliju. Predstavi dnevno ob 17 in 20. Blagajne so odprte neprekinjeno od 9-20.

»Kaj pa?« je vprašal.

»Ah, nič! Samo to, da mi je zjutraj vedno slabo. Pa tako čudno se počutim že nekaj časa...«

»Saj si vendar opazila...«

»Vedno sem mislila, da še pride. Le kdo bi takoj pomislil na kaj takega?«

»Mogoče se je pa zmotil!«

»Ne. Ne verjamem. Po moje ima prav.«

»Mogoče pa je vendarle, da se je zmotil, mar ne?«

»Ne, mislim...«

»Prosim te, poslušaj, kaj pravim! Mogoče je vendarle...«

»No, mogoče boš dobila že jutri. Potem bom pa temu tolovaju napisal tako pismo...« In že je v mislih sestavljal tisto pismo.

Spet sta zavila v drugo ulico, zamišljeno sta koračila v poletno popoldne. Ob cesti so šumeli visoki topoli.

»In tistih petnajst mark bom potem tudi zahteval nazaj,« je nenadno rekel Pinneberg.

Ovčka ni odgovorila. Vidno je stopala na celo stopalo in natanko pazila, kako gre. Zdaj je vse tako drugače, je mislila.

»Kam pa pravzaprav greva?« je vprašal Fant.

»Moram še domov,« je rekla. »Materi nisem povedala, da bom dolgo zdoma.«

»Zdaj še to!« je rekel on.

»Ne jezi se, Fant,« ga je prosila. »Tako si bom uredila, da bom ob pol devetih spet prišla dol. S katerim vlakom se boš odpeljal?«

»Ob pol desetih.« — »Pospremila te bom na postajo.«

»Sicer pa nič,« je rekel. »Sicer pa to pot spet nič. Tako življenje!«

»Kaj pa?« je vprašal.

»Ah, nič! Samo to, da mi je zjutraj vedno slabo. Pa tako čudno se počutim že nekaj časa...«

»Saj si vendar opazila...«

»Vedno sem mislila, da še pride. Le kdo bi takoj pomislil na kaj takega?«

»Mogoče se je pa zmotil!«

»Ne. Ne verjamem. Po moje ima prav.«

»Mogoče pa je vendarle, da se je zmotil, mar ne?«

»Ne, mislim...«

»Prosim te, poslušaj, kaj pravim! Mogoče je vendarle...«

»No, mogoče boš dobila že jutri. Potem bom pa temu tolovaju napisal tako pismo...« In že je v mislih sestavljal tisto pismo.

Spet sta zavila v drugo ulico, zamišljeno sta koračila v poletno popoldne. Ob cesti so šumeli visoki topoli.

»In tistih petnajst mark bom potem tudi zahteval nazaj,« je nenadno rekel Pinneberg.

Ovčka ni odgovorila. Vidno je stopala na celo stopalo in natanko pazila, kako gre. Zdaj je vse tako drugače, je mislila.

»Kam pa pravzaprav greva?« je vprašal Fant.

»Moram še domov,« je rekla. »Materi nisem povedala, da bom dolgo zdoma.«

»Zdaj še to!« je rekel on.

»Ne jezi se, Fant,« ga je prosila. »Tako si bom uredila, da bom ob pol devetih spet prišla dol. S katerim vlakom se boš odpeljal?«

»Ob pol desetih.« — »Pospremila te bom na postajo.«

»Sicer pa nič,« je rekel. »Sicer pa to pot spet nič. Tako življenje!«

»Kaj pa?« je vprašal.

»Ah, nič! Samo to, da mi je zjutraj vedno slabo. Pa tako čudno se počutim že nekaj časa...«

»Saj si vendar opazila...«

»Vedno sem mislila, da še pride. Le kdo bi takoj pomislil na kaj takega?«

»Mogoče se je pa zmotil!«

»Ne. Ne verjamem. Po moje ima prav.«

»Mogoče pa je vendarle, da se je zmotil, mar ne?«

»Ne, mislim...«

»Prosim te, poslušaj, kaj pravim! Mogoče je vendarle...«

»No, mogoče boš dobila že jutri. Potem bom pa temu tolovaju napisal tako pismo...« In že je v mislih sestavljal tisto pismo.

Spet sta zavila v drugo ulico, zamišljeno sta koračila v poletno popoldne. Ob cesti so šumeli visoki topoli.

»In tistih petnajst mark bom potem tudi zahteval nazaj,« je nenadno rekel Pinneberg.

Ovčka ni odgovorila. Vidno je stopala na celo stopalo in natanko pazila, kako gre. Zdaj je vse tako drugače, je mislila.

»Kam pa pravzaprav greva?« je vprašal Fant.

»Moram še domov,« je rekla. »Materi nisem povedala, da bom dolgo zdoma.«

»Zdaj še to!« je rekel on.

»Ne jezi se, Fant,« ga je prosila. »Tako si bom uredila, da bom ob pol devetih spet prišla dol. S katerim vlakom se boš odpeljal?«

»Ob pol desetih.« — »Pospremila te bom na postajo.«

»Sicer pa nič,« je rekel. »Sicer pa to pot spet nič. Tako življenje!«

»Kaj pa?« je vprašal.

»Ah, nič! Samo to, da mi je zjutraj vedno slabo. Pa tako čudno se počutim že nekaj časa...«

»Saj si vendar opazila...«

»Vedno sem mislila, da še pride. Le kdo bi takoj pomislil na kaj takega?«

»Mogoče se je pa zmotil!«

»Ne. Ne verjamem. Po moje ima prav.«

»Mogoče pa je vendarle, da se je zmotil, mar ne?«

»Ne, mislim...«

»Prosim te, poslušaj, kaj pravim! Mogoče je vendarle...«

»No, mogoče boš dobila že jutri. Potem bom pa temu tolovaju napisal tako pismo...« In že je v mislih sestavljal tisto pismo.

Spet sta zavila v drugo ulico, zamišljeno sta koračila v poletno popoldne. Ob cesti so šumeli visoki topoli.

»In tistih petnajst mark bom potem tudi zahteval nazaj,« je nenadno rekel Pinneberg.

Ovčka ni odgovorila. Vidno je stopala na celo stopalo in natanko pazila, kako gre. Zdaj je vse tako drugače, je mislila.

»Kam pa pravzaprav greva?« je vprašal Fant.

»Moram še domov,« je rekla. »Materi nisem povedala, da bom dolgo zdoma.«

»Zdaj še to!« je rekel on.

»Ne jezi se, Fant,« ga je prosila. »Tako si bom uredila, da bom ob pol devetih spet prišla dol. S katerim vlakom se boš odpeljal?«

»Ob pol desetih.« — »Pospremila te bom na postajo.«

»Sicer pa nič,« je rekel. »Sicer pa to pot spet nič. Tako življenje!«

»Kaj pa?« je vprašal.

»Ah, nič! Samo to, da mi je zjutraj vedno slabo. Pa tako čudno se počutim že nekaj časa...«

»Saj si vendar opazila...«

»Vedno sem mislila, da še pride. Le kdo bi takoj pomislil na kaj takega?«

»Mogoče se je pa zmotil!«

»Ne. Ne verjamem. Po moje ima prav.«

»Mogoče pa je vendarle, da se je zmotil, mar ne?«

»Ne, mislim...«

»Prosim te, poslušaj, kaj pravim! Mogoče je vendarle...«

»No, mogoče boš dobila že jutri. Potem bom pa temu tolovaju napisal tako pismo...« In že je v mislih sestavljal tisto pismo.

Spet sta zavila v drugo ulico, zamišljeno sta koračila v poletno popoldne. Ob cesti so šumeli visoki topoli.

»In tistih petnajst mark bom potem tudi zahteval nazaj,« je nenadno rekel Pinneberg.

Ovčka ni odgovorila. Vidno je stopala na celo stopalo in natanko pazila, kako gre. Zdaj je vse tako drugače, je mislila.

»Kam pa pravzaprav greva?« je vprašal Fant.

»Moram še domov,« je rekla. »Materi nisem povedala, da bom dolgo zdoma.«

»Zdaj še to!« je rekel on.

»Ne jezi se, Fant,« ga je prosila. »Tako si bom uredila, da bom ob pol devetih spet prišla dol. S katerim vlakom se boš odpeljal?«

»Ob pol desetih.« — »Pospremila te bom na postajo.«

»Sicer pa nič,« je rekel. »Sicer pa to pot spet nič. Tako življenje!«

»Kaj pa?« je vprašal.

»Ah, nič! Samo to, da mi je zjutraj vedno slabo. Pa tako čudno se počutim že nekaj časa...«

»Saj si vendar opazila...«

»Vedno sem mislila, da še pride. Le kdo bi takoj pomislil na kaj takega?«

»Mogoče se je pa zmotil!«

»Ne. Ne verjamem. Po moje ima prav.«

»Mogoče pa je vendarle, da se je zmotil, mar ne?«

»Ne, mislim...«

»Prosim te, poslušaj, kaj pravim! Mogoče je vendarle...«

»No, mogoče boš dobila že jutri. Potem bom pa temu tolovaju napisal tako pismo...« In že je v mislih sestavljal tisto pismo.

Spet sta zavila v drugo ulico, zamišljeno sta koračila v poletno popoldne. Ob cesti so šumeli visoki topoli.

»In tistih petnajst mark bom potem tudi zahteval nazaj,« je nenadno rekel Pinneberg.

Ovčka ni odgovorila. Vidno je stopala na celo stopalo in natanko pazila, kako gre. Zdaj je vse tako drugače, je mislila.

»Kam pa pravzaprav greva?« je vprašal Fant.

»Moram še domov,« je rekla. »Materi nisem povedala, da bom dolgo zdoma.«

»Zdaj še to!« je rekel on.

»Ne jezi se, Fant,« ga je prosila. »Tako si bom uredila, da bom ob pol devetih spet prišla dol. S katerim vlakom se boš odpeljal?«

»Ob pol desetih.« — »Pospremila te bom na postajo.«

»Sicer pa nič,« je rekel. »Sicer pa to pot spet nič. Tako življenje!«

»Kaj pa?« je vprašal.

»Ah, nič! Samo to, da mi je zjutraj vedno slabo. Pa tako čudno se počutim že nekaj časa...«

»Saj si vendar opazila...«

»Vedno sem mislila, da še pride. Le kdo bi takoj pomislil na kaj takega?«

»Mogoče se je pa zmotil!«

»Ne. Ne verjamem. Po moje ima prav.«

»Mogoče pa je vendarle, da se je zmotil, mar ne?«

»Ne, mislim...«

»Prosim te, poslušaj, kaj pravim! Mogoče je vendarle...«

»No, mogoče boš dobila že jutri. Potem bom pa temu tolovaju napisal tako pismo...« In že je v mislih sestavljal tisto pismo.

Spet sta zavila v drugo ulico, zamišljeno sta koračila v poletno popoldne. Ob cesti so šumeli visoki topoli.

»In tistih petnajst mark bom potem tudi zahteval nazaj,« je nenadno rekel Pinneberg.

Ovčka ni odgovorila. Vidno je stopala na celo stopalo in natanko pazila, kako gre. Zdaj je vse tako drugače, je mislila.

»Kam pa pravzaprav greva?« je vprašal Fant.

»Moram še domov,« je rekla. »Materi nisem povedala, da bom dolgo zdoma.«

»Zdaj še to!« je rekel on.

DROBNI OGLASI

VAJENCI

VAJENKO, ki ima veselje do knjig, sprejme takoj knjigarna. Pismene ponudbe v upravo LP pod »CZ-36«. 2659

VAJENKA za vesarsko obrt sprejemno. Pogoji — lastno stanovanje. Ponudbe v oglašni oddelku LP pod »Tesarstvo«. 134 v

ELEKTROINSTALATERSKA DELAVNICA v Ljubljani sprejme vajenca s lastnim stanovanjem. Ponudbe pošiljate v oglašni oddelku LP pod »Elektroinstalacije«. 137 v

SPREJMEMO vajenca za izučitev v strokovni obrti. Zazeleno lastno stanovanje. Pismene ponudbe pošiljate v oglašni oddelku LP pod »Krovska obrt«. 140 v

VAJENKA za pečarsko obrt sprejemno. Zazeleno, da ima svoje stanovanje. Ponudbe v oglašni oddelku LP pod »Pečarstvo«. 138 v

CEVLJARSKEGA VAJENKA sprejemno. Ponudbe v upravo LP pod »Cevlarstvo«. 133 v

DVA VAJENKA za pekarsko stroko sprejme takoj Pekarna Stari Vodmat, Smartinska 6. Prednost imajo s stanovanjem v Ljubljani. Zglašiti se od 7-12. 2526 d

SLUŽBO DOBI

KINOOPERATERJA za predvajanje filmov ob 10. in 15. uri v avgustu mesecu, išče Dom Ljudske milice, »Maksa Percsa«, Kotnikova ulica 8. 2732

INDUSTRIJA platnenih izdelkov Jariše, pošta Domžale, sprejme takoj ali po dogovoru v službo mojstra oplenilnice tkanin. Pogoji: dovršena tekstilna šola z vsaj 3 do 5 let prakse v oplenilnici. Plača po dogovoru. Stanovanje in razpolago. Ponudbe pošiljate do 15. julija 1956. 2508

PRODAJALKA, sposobna, mlajša, moč dobi stalno službo v knjižarni. Pismene ponudbe v upravo LP pod »Nastop takoj«. 2683 d

POMOŽNEGA LABORANTA sprejme takoj Inštitut medicinske fakultete v Ljubljani. Pismene ponudbe z življenjepisom na Dekanat medicinske fakultete v Ljubljani, Vrazov trg 4-I. 2802 d

PODJETJE »TOTRA«

Ljubljana, Zg. Hrušica
Telefon št. 31-635

prodaja:

poltovorni avto,
generalno popravljen, nosilnost 800 kg, po zelo ugodni ceni 600.000 dinarjev proti takojšnjemu plačilu.

elektromotor 14 kW
trofazni, 1450 obratov, znamke »Skoda«.

trokolo,
nosilnost 200 kg v brezhibnem stanju.

vsi interesi se lahko obrnejo na zgoraj navedeni naslov oz. telefonsko številko. 2768

STENODAKTILOGRAFINJO sprejme

Elektrogospodarska skupnost Slovenije, Ljubljana, Hajdrihova 2/II. Pogoji, ustrežna šolska izobrazba, znanje strojepljiva, stenografije in tujih jezikov, vsaj nemškega. V poštiništvu pridružen. V poštiništvu pridružen. Začetnica. 2446

INŽENIRJE metalurge in inženirje tehnološke sprejme uprava podjetja »Valjaonica bakra Sevojno«. Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjega službovanja je poslati upravi podjetja. Sprejmejo se tudi začetniki. Stanovanje preskrbljeno. 2406

ZOBOTEHNIKA sprejme Zelezarna »Boris Kidrič«, Nikšič. Samsko ali družinsko stanovanje zagotovljeno. Plača po pravilniku. Ponudbe z življenjepisom je poslati do 31. julija na upravo podjetja. 2444

TAKOJ SPREJMEMO v SLUŽBO tri strojne tehničke, po možnosti s praktično sprejme ponudbe ali javite se osebno v upravi podjetja. »Elmas, Črnuče«. 2608 d

MOŠKO DELOVNO SILO za razna dela v remiznih delavnicah, sprejme ECZ, Ljubljana. 2746

GOSPODINSKO POMOČNICO za vsa gospodinska dela, iščem. Zglašiti se: Ing. Fugina, Ljubljana, Titova cesta 47 b od 7-10 in od 14-17. d

PISARNISKO MOČ, verzirano, za 4 do 5 urno zaposlitev v dopoldanskih urah, sprejemno. Ponudbe v upravo LP pod »Takoj«. 2796

DVA STROJNA INŽENIRJA konstruktivna industrijske opreme Lesce-Bled. Zazeleno zanimanje za avtomatske regulacijske naprave. Ponudbe z navedbo izobrazbe in dosedanjega zaposlitev je poslati na gornji naslov. 2746

INŽENIR-METALURG dobi takoj zaposlitev v podjetju Igman, Konjice. Zazeleno je daljša praksa, sprejme pa se tudi začetnik. Stanovanje zagotovljeno. Ponudbe z življenjepisom je poslati Upravi podjetja. 2453

STROJNEGA TEHNIKA s končano srednjo tehnično šolo, sprejme v službo Mestna planina v Ljubljani. Lahko je tudi začetnik. 2509 d

IŠČEM GOSPODINSKO POMOČNICO. — Naslov v podružnici LP Jesenice. J 110 d

GRADBENI TEHNIK ali geodet z večletno prakso dobi zaposlitev pri podjetju Zadrudni servis, Koper, Ulica Fina Tomažiča 9. — Samsko stanovanje na razpolago. 2591

UPRAVA SOLE za otroške negovalke v Ljubljani, Lončarska 2, razpisuje mesto medicinske sestre-instruktorice. Plača po uredbi. Nastop službe takoj. 2774 d

DINAMO all stranskostični motor za

Istosmerni tok 220 V, 6 do 8 kW učinka, 2000 obratov v minuti, kupimo. Ponudbe pošiljate na naslov: Elektro Ljubljana mesto, Krekov trg 10-II. 2490 k

POSESTVO S HIŠO in gospodarskim poslopjem, v bližini okolice Celja, kupim. Naslov v podružnici LP v Celju. C 184 b k

LAŽJI PISALNI STROJ kupim. Pismene ponudbe v upravo LP. 1458

AKUMULATOR za fleš, znamke Filus II. Multiblitz, kupimo. — Ponudbe v upravo LP pod »Blitz«. 1445 k

STANOVANJE, dvosobno s kabineto, vseljivo do konca leta, v Ljubljani, kupim s takojšnjim plačilom. Ponudbe v oglašni oddelku LP pod »Raza«. 1455 k

REZERVNE DELE za moško kolo — kupim. Ponudbe s cenami v oglašni oddelku LP pod »Kolo«. 1452 k

PRODAM

SPORTNI VOZIČEK, dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v upravi LP. 2690

POSESTVO, lepo urejeno, v Rogoški Slatini, prodam. Naslov v podružnici LP v Celju. C 184 a k

PRODAM kuhinjsko kredenco, 3-delno, ter sobno raztegljivo mizo, furnirano (črn hrast). Prijateljstva L. pritličje, levo. 513 p

OSEBNI AVTOMOBIL znamke BMW, 5-sedežni, v odličnem stanju, z rezervnimi deli, proda Trgovsko podjetje »Usnje«, Ljubljana, Gradišče št. 10. 2068

MOŠKO SPORTNO KOLO, poceni prodam. Ogled v nedeljo. — Tomšičeva 18 (kletno). 510 p

OSEBNI AVTOMOBIL »Studebaker«, v voznem stanju, registriran za leto 1956, primeren za reševalno postajo, prodam. Naslov v upravi LP. 2689

MOTORSKO KOLO znamke »Triumph« 350 ccm, s priklopcem, v intaktnem stanju, ugodno naprodaj. Naslov v upravi LP. 2690

Kupimo vsako količino
suhih hrastovih desk
od 3 cm debeline naprej.
Strojno mizarstvo Trbovlje
T 95

PRODAM KRASNO VILO v Mariboru,

Tomšičev dvorec. Delno vseljiva. Naslov v podružnici LP Maribor. M 230 p

PRODAMO po zelo ugodni ceni

generalno popravljen kamion znamke »Chevrolet«, tritonski, nove gume in nova crada. Prodamo tudi poltovorni avto znamke »Opel«, primeren za prevoz blaga in potnikov. Predužeče za izradu obuća »Petar Velebit«, Beograd, Vojvođe Stepe 89. 2091

GORENJSKE NAGELNE prodam. — Ljubljana, Rožna dolina cesta VZ. 511 p

MOTORSKO KOLO znamke Benelli, 500 ccm, s priklopcem, ugodno naprodaj. Zamenjam tudi za pohištvo (novo). Naslov v oglašnem oddelku LP. 2676 p

Objava

Zbor proizvajalcev OLO Maribor je potrdil naš računski zaključek za leto 1955. Po sklepu DS bo članom kolektiva izplačan delež na dobičku, kakor je določeno v tarifnem pravilniku.

Pozivamo vse delavce in uslužbence

ki so si v našem podjetju leta 1955 pridobili pravico na deležu iz dobička, pa sedaj niso več člani kolektiva, da svojo pravico uveljavijo. Po treh mesecih od dneva tega razglašja bivši člani kolektiva izgubijo pravico do deleža na dobičku.

Podjetje za inženirsko tehnične gradnje »TEHNOGRADNJE« Vuzenica

2779

OSEBNI AVTOMOBIL Fiat 1100, v intaktnem stanju, naprodaj. Naslov v oglašnem oddelku LP. 2675 p

SPORTNO KOLO »ADLER«, moško, novo, prodam. Bracar, Poljanska 15, II. stopnišče. 2807 p

MOTORSKO KOLO PUCH 200 ccm, brezhibno, prodam za 120.000 din. Božič, Golink. K 86 p

OTROSKA POSTELJICA in športni voziček, poceni naprodaj. Naslov v upravi LP. 508

LESENO UTO, skoraj novo, 26 x 8 m, stojče, pokrito z opeko, prodam. Naslov v upravi LP. 2693

NUJNO PRODAM dve manjši perzijski preprogi (zelo ugodno). Vrniti dopolne. Naslov v upravi LP. 2805 p

MOPED »PUCH«, nov, prodam najboljšemu ponudniku. — Ponudbe v upravo LP pod »Rdeča«. 2764 p

Uprava mladinskega doma »S. Kosar v Tolminu

razpisuje
tri mesta vzgojiteljev
Kvalifikacija: vzgojiteljska šola ali učiteljska. — Potrebne informacije daje uprava Doma. 2777

KUPIM

FOTOPOSNETKE vseh pomembnejših krajev Slovenije, kakovostne, kupim. Tudi filme ali plošče. Ponudbe z navedbo vsaj približne cene pošiljate v oglašni oddelku LP pod »Naši kraji«. 1463 k

OSEBNI AVTOMOBIL, dobro ohranjen, manjši, z zmerno porabo goriva, kupim. Ponudbe pošiljate v upravo LP. 1469

REZERVNE DELE za motor Matehkeles, 350 ccm, model 1944, in to: blok, ojnič, cilindar — kupim. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. T 74 k

TOPOLINO

GENERALNO POPRAVLJEN, LEPEGA ZUNANJEGA IZGLEDA, PRIMEREN ZA TRGOVSKEGA POTNIKA, PRODAMO DRŽAVNEMU PODJETJU. PONUDBE POD ŠIFRO »GIARDINIERA«. 2765

COLN, »kanu«, za štiri osebe, kupim.

Ponudbe s cenami v oglašni oddelku LP pod »Ljubljana«. 1548 k

SOTOR tipa »Camping«, za 4 osebe, dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe v upravo LP pod »Sotor«. 2084 p

GARSONERO kupim. V poštev pride samo center Ljubljane. Ponudbe s cenami po šifri »Alma« v oglašni oddelku LP. 1457 k

OBROČE (felge) za voz z gumijastimi kolesi kupim. Ponudbe na oglašni oddelku pod »Felge«. 1456 k

HIŠO, eno- ali dvodružinsko, v Ljubljani, kupim. Ponudbe v upravo LP pod šifro »Doma«. 1460

MOTORSKO KOLO »Matchless«, 500 ccm,

v voznem stanju in nov radio aparat prodam. — Naslov v LP Jesenice. J 113 p

MOTORSKO KOLO 125 ccm — prodam. Vižmarje 231 all SD Turboinštitut. Telefon 27-10. 2084 p

RADIO OMARICO z gramofonom — prodam (45.000). Naslov v upravi Koper, Titova in podružnici pri DRZ. loteriji, Titova 1. 512

MLATILNICO znamke »Hofers«, 90 cm, stiskalnice »AMA« na kroglične žleže, elektromotor 20 ks, 90 % uporabljiv — prodam. Jože Zeien, Senožče 91 pri Postojni. 2092

POJTIŠKI AVTOMOBIL, 1100, generalno popravljen, s kolo podloženo 90 % dobre gume, prodam. Djordje Grakič, Barčičeva 4-I, Rijeka. 2791

FOTOAPARAT 6 x 9 na ploščah, »Tessar«, 1:4,5, s stativom, roloskete — prodam. Naslov v upravi Ljudske pravice. K 77 p

STREŠNO OPEKO poceni prodam. Naslov v oglašnem odd. LP. 2701 p

STAVBNO PARCELO, 924 kvadratnih metrov, ob asfaltni cesti, v centru Črnuče, prodam. Naslov v upravi »Ljudske pravice«. 2792

PISALNO MIZO, črno, z rolojem, dobro ohranjeno, prodam. Ivancič, Titova 41. 2793

ZELO UGODNO PRODAM dva dobro ohranjena sandalinička. Zlasti s pripravoc družtvom, ki se bavijo s čolnarstvom. Naslov v upravi LP. 2793

TOVARNI AVTO SPA proda Prstovoljno gasilsko društvo Mozirje. — Interesentom je avto vsak dan na ogled. Prodamo tudi motorno gasilsko sileno 1.25 ks. 2696 p

»REMINGTON« PISALNI STROJ, dobro ohranjen, po zelo ugodni ceni naprodaj. Ponudbe v upravo LP v Ljubljani pod »Pisalni stroji«. Ko 50

ZENSKO MOTORSKO KOLO znamke Exper-Strobyzelo, 50 ccm, dobro ohranjeno, skoraj novo, ugodno prodam. Na ogled v nedeljo. Ljubljana, Bizovič 106. 502

OSEBNI AVTO Panhard Dyna, št. motorja 6093, moč 25 ks, temna modra limuzina, primeren za prevoz blaga na krajših relacijah, prodamo. Informacije: »Tekstil«, Ljubljana, Ciril-Metodova 3. 2722

MOSKO KOLO »PUCH«, staro, a povsem uporabno, kompletno, naprodaj. Ljubljana, Gubčeva 2, pritličje (Spodnja Šiška). 502

MOTOR »Zündapp 600 super sport, mod. 1940, s priklopcem ali brez, v dobrem stanju, prodam. — Slavko Staver, Nova Gorica IV-3. 2714

»UNIMOG« s tritonsko priklopcem in ostalimi približki, v dobrem stanju, goslej vožen samo 35.900 km naprodaj. Kmetijsko gospodarstvo Radvanje pri Mariboru. 2673 p

ENOSTANOVANJSKO HIŠO, z večjim vrtom, prodam. Anton Gajšek, Arclin 38, Celje. C 183

OSEBNI AVTOMOBIL znamke Lancia-Aprilia in intaktnem stanju naprodaj. Nove rezervne gume, rezervni deli, inženirje volne. Karlovac. 1703 p

ZENSKO KOLO, rabljeno, ugodno prodam. Prijateljstva L. pritličje, levo. 515 p

AVTO »FIAT«, Topolino, v odličnem stanju, prodam. Predjamska 52. 2755

DVOSOBNO STANOVANJE, s kabineto,

komfortno, v bližini Kodeljovega parka, zamenjam za enako v mestu. Ponudbe v upravo LP pod »Zamenjava«. 2789

GOSPODARSKO POSLOPIJE v Gorenjskem kraju na Gorenjskem, prodam. Z manjšo adaptacijo možna ureditev stanovanja in delavnice (obrne). Naslov v upr. »Ljudske pravice«. 2788

ENOSTANOVANJSKO HIŠO v Murški Soboti, ki še ni popolnoma dograjena, prodam pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov v upravi LP. 2694 p

RAZPIS. Centralni higienski zavod LRS, Ljubljana, Trubarjeva 2, razpisuje tale delovna mesta: dva zdravnikova za specializacijo iz bakteriologije; medicinsko sestaro za bakteriološki laboratorij; administrativno moč (pomožni pisarniški referent ali pisarniški referent). — Pravilno kolkovane prošnje s podatki o dosedanjih zaposlitvi in kratkim življenjepisom pošiljate do dne 31. julija 1956 na gornji naslov. 2789

ZAMENJAM dvosobno komfortno stanovanje v Ljubljani za enako v Zagrebu. Naslov v upravi LP. 2694 r

LEPO SOČNO SOBO v Domžalah, zamenjam za enako v bližini Ljubljane. Ponudbe v upravo LP pod »Zamenjava«. 2794

ENOSOBNO STANOVANJE, kletno, zamenjam za kjerkoli. Stanovanje je v vili na zelo lepem in mirnem kraju zraven remize. Šišenska 14. 581 r

STUDENT, tik pred koncem študija, osamljen, išče deklet. Zazeleno bila tudi študentka. Kasnejša želja ni izključena. Ponudbe v upr. LP pod »Resno«. 2794

ZAMENJAM enosobno, suho, svetlo, sončno stanovanje s pritlikinami in vrtom za večje, proti nagradi. Naslov v upravi LP. 2613 r

CEBELARSKA ZVEZA Jugoslavije, Beograd, Gospodar Jovanovi 56-I, sprejema prijave za sodelovanje na Prvi zvezni čebelarški razstavi, ki bo konec avgusta 1956.

SKROBNO SOBICO kjerkoli v Ljubljani išče študent, star 28 let — za takoj ali pozneje. Ponudbe v upravo LP pod »Mirena«. 506 r

RAZNO

TROSOBNO STANOVANJE, sončno, s kopalnico, v središču mesta, zamenjam za dvosobno in posebno sobo. Pismene ponudbe v upravo LP pod »Tudi v centru«. 501

ZAMENJAM dvosobno stanovanje v Ljubljani, primerno za lokal, za dvosobno v Ljubljani ali Mariboru. Informacije v upravi LP pod »Nujno«. 2789

LEPO PRAZNO SOBO v pritličju, v strogem centru, s posebnim vzhodom, zamenjam za večjo sobo z balkonom, ali garsonero, lahko izven centra. Ponudbe v upravo LP pod »Center«. 514 i

DVOSOBNO STANOVANJE, v centru Murške Sobotne zamenjam za enako v Ljubljani ali Kranju. Naslov: Stane Vidmar, Murška Soba, Titova ulica 11. 2815 r

STANOVANJE IN HRANO dam žen. družini do 14. ure. Naslov v upravi LP pod »Poštena«. 2806 r

KUPIMO

dva elektromotorja
s stikalom 22/380 V, 24-26 kW 940 do 1400 obr. v min.
Ponudbe pošiljate na naslov:
Industrija bombažnih izdelkov »Kranj
K 89

Upravni odbor TRGOVSKEGA PODJETJA »USNJE«

LJUBLJANA, GRADIŠČE 10
razpisuje

mesto računovodje

POGOJI: potrebna kvalifikacija. — Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru. — Ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja je poslati na upravo podjetja do 25. julija 1956. 2813

Upravni odbor TOVARNE TRIKOTAZNEGA PERILA »PLETENINA«

»PLETENINA« - Ljubljana, Zaloška cesta 14
razpisuje

mesto glavnega računovodje

POGOJI: Dopolnjena srednja šola, ali odgovarjajoča strokovna šola z najmanj petletno prakso samostojnega računovodje v industrijskem podjetju. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošiljate najkasneje do 31. julija 1956 na upravo podjetja skupaj z opisom dosedanje službe 2776

VELIK USPEH DEVETE SVICARSKE ODPRAVE NA HIMALAJO

Pat na NAJVIŠJI VRH

- Letošnja odprava je
- premagala 8501 m visoki
- Lhotse, doslej najvišji še
- nepremagani osemtisočak
- Ponovno se je povzpela
- tudi na najvišji vrh sveta
- Mount Everest

Kakor je znano, so imeli Svicarji na vseh svojih prejšnjih odpravah v Himalajo precejšno smolo. Le zaradi nesrečnega na-

Daleč od nemirnega in hrupnega sveta živi v svetlih in čistih samotah ali v divjem hrumenju viharjev in snežnih metežev visoko gorstvo Nepala. Može, ki utirajo pota k najvišjim vrhovom sveta, se medtem obračajo v naročje narave v njenih najbolj vzdviženih oblikah.

Med številnimi alpinističnimi odpravami, ki so si prizadevale priti v zadnjih štirih desetletjih na Strehu sveta, je bila nedvomno letošnja IX. odprava švicarske ustanove za alpinistične raziskave najbolj uspešno dejanje, ki bo prišlo v zgodovino gorništna. Člani odprave so osvojili vrh divjega Lhotseja, ki je bil z 8501 m doslej najvišja nepremagana gora. Ob tej priložnosti so Svicarji ponovno stopili tudi na teme Mount Everesta, kar je uspelo celo dvema navezama v dveh različnih dneh. Poseben pomen storitve je v tem, ker sta lahko obe navezi ostali poljubno dolgo na Strehu sveta; s tem je bila dokončno premagana smrtna cona ter rešeni problemi aklimatizacije, višinske prehrane in delovanja dihalnih organov.

Znani švicarski alpinist Ernst Schmid iz Berna, ki je 23. maja letos v navezi z Marmetom stopil na najvišjo goro sveta, pri pozdravu z zastavico na vrhu Mount Everesta

Zadnja strmina pred najvišjim vrhom sveta je pokrita z velikimi snežnimi zameti, ki skupno z razdrapanimi skalami znatno otežujejo vzpon. Na sliki prvi plezalec švicarske odprave pri grebenskem vzponu tik pod najvišjim vrhom Mount Everesta.

ključja že pred leti niso prišli kot prvi na vrh Mount Everesta, kar je uspelo pozneje v ugodnih

razmerah Angležem. Letošnji veliki uspehi niso zasluga le izvršnih posameznikov, ki so prišli, oziroma priplezali na oba vrhova, marveč celotne odprave, ki jo je povezovalo resnično tovarištvo. Kljub temu ne smemo spregledati, da stoji švicarska storitev na koncu razvojnega razdobja, ki so ga po svojih močeh pospeševali Francozi, Angleži, Nemci in ne na zadnjem mestu Svicarji pri številnih odpravah v najvišje gorstvo sveta.

V naslednjih vrsticah povzemo za naše bralce v strnjeni obliki opis ponovnega vzpona na najvišjo goro sveta, kar je uspelo v letošnjem maju švicarski odpravi.

Bilo je 21. maja. Ze dva dni je dirjal neznanski vihar okoli doeh

samotnih šotorov v taborišču V. Člani napadalne skupine se v začetju šotorov bojujejo s pomanjkanjem kisika in s hudim mrazom. Sleherni večer poroča indijski radio v posebnem bremenskem poročilu za odpravo: Močan zahodni veter v velikih višinah in nadaljnje napredovanje monsuna, njihovega največjega nasprotnika. Ze se pojavlja misel na umik. Vendar se v teku dneva razmere toliko izboljšajo, da se je naveza, ki je bila določena za vzpon na Everest, napotila z dvema Serpasoma in enim šotorom do višine Južnega sedla (7880 m). Le z velikim naporom ga dosežejo še pred nočjo.

Za oba člana naveze se je začela grozljiva noč. Mali šotor za dve osebi je mnogo pretesen. Termometer kaže zjutraj 18 stopinj pod ničlo. Z naporom sta se skobacala zjutraj na prosto, ko so obsjajali skromno bivališče prvi sončni žarki. Po radiu sta prejela sporočilo, da je na poti k njima nova skupina, ki naj bi pomagala postaviti šotore prav na Južnem sedlu. Vihar je nekoliko popustil. Okoli enajstih sta stala na sedlu že dva šotora. Prav tako je bila tam zadostna zaloga kisika. Toda šele taborišče VII na grebenu Everesta bo omogočilo prvi napad na vrh. Serpe so izčrpani in se upirajo, da bi se še više vzpenjali. Brez besed se umaknejo v šotor. Položaj je zelo resen. Naslednja zmogljiva skupina je na pohodu med taboriščema III in IV, v najboljšem primeru bi bilo mogoče vzpon nadaljevati šele v treh dneh. Nad vrhom Lhotseja že grozijo monsunki oblaki.

ZADNJE TABORIŠČE NA EVERESTOVEM GREBENU

Po daljšem pripravljanju in dodatnem plačilu se štirje Serpe odločijo za nadaljnjo pot. V naglici zberejo vse potrebno, nahrbtniki so teži od 10 do 18 kg. Vodja odprave po radiu zadnjič opomni, da kljub vabilnemu cilju kot prvi nalogi ne smejo pozabiti na zdravje in srečno vrnitev. Naposled se odpravijo navzgor. Nadejeno si maske in vdihavajo v velikih požirkih kisik. Dan je meglen in nenehoma sneži. Po spihanih ledenih planjavah se počasi vzpenjajo k Everestovemu grebenu. Pomočniki so utrujeni in ne morejo več naprej. Kmalu za tem so pri vznožju velikega kuloarja, ki se vzpenja po jugo-

vzhodnem grebenu. Treba je s cepini sekati stopinje v led. Čas hitro mineva. Vreme se izboljšuje. Ob štirih popoldne jim začne primanjkovati kisika in rumenih steklenicah na hrbtu. Na jugu stopi pred njimi ponosna piramida Lhotseja, ki ga je pred šestimi dnevi premagala naveza Reiss-Luchsinger. To je bilo tvegano in pogumno dejanje, ki pa se je kljub temu srečno končalo.

SLEDOVI PREJSNIH ODPRAV

Močni udarci vetra opozarjajo skupino, kje stojijo in da kralj gorā še zdaleč ni premagan. Po zagrizenem boju dosežejo mesto, ki ga označujejo ostanki šotora. Od tod sta krenila leta 1952 Svicar Lambert in Tensing proti vrhu Everesta, ki pa ga takrat nista dosegla. Rumeni ostanki blaga nemo pripovedujejo o boju za tretji tečaj našega planeta.

Le s težavo dopovesta oba plezalca spremljevalcem, da morajo še naprej in še više. Z zadnjimi napori jim uspe okrog petih popoldne pridobiti še 200 m na višini. Tu uredijo v majhni kotanji, ki je malo zaščiten pred vetrom, zadnje, VII. taborišče. Pogumni Serpe se olajšanjem položijo bremena v sneg in se hitro napotijo nazaj v smeri Južnega sedla. Njihova pomoč je mnogo prispevala k drugemu uspelemu vzponu na najvišjo goro sveta.

(Dalje jutri.)

Izid žrebanja nagradne križanke

Ko smo tokrat pregledovali izžrebane rešitve naše junijske nagradne križanke, smo imeli lahko delo. Večina rešitev je bila namreč pravilna. Do nesporazumov je prišlo le zaradi slabega odnosa pri pojmu »cepiti«, napak na tem mestu pa zaradi tega nismo šteli. Druge skoraj nismo našli napak. Le nekaj reševalcev ni poznalo pisatelja Daviča, drugi pa so menili, da je Trst zdravilišče.

Pravilna rešitev križanke je naslednja (vse vodoravno): pristanišče, Tamiš, na, omot, v, on, rafinerija, k, j, e, Ante, na, t, e, repki, park, r, n, ral, isto, s, odete, daljen, oc, l, samospev, o, a, alge, šiv, t, Lenka, trn, oni, i, i, ab, pek, Olga, fl, oktober, P, a, ro, dne, l, ž, Morse, ila, magnetofon, c, oglar, miner, b, Aden, capini, one, radio, s, Argo, ut, ž, oder, risar, gradbišče, kri.

NAGRAJENCI

Prvo nagrado 2500 dinarjev dobi: Mira Pirc, Kranj, Huje 81;

drugo nagrado 1500 dinarjev dobi: Franc Naglič, Radovljica, Prešernova 10;

dve nagradi po 1000 dinarjev dobita: Dušan Ferjančič, Velenje, Rudnik, in Mirjam Hafner, Ljubljana, Siska, blok 6-E;

pet nagrad po 800 dinarjev dobijo: Miljana Rink, Postojna, Pod ostrim vrhom 1; Ivan Molan, Portorož, Vzgojni zavod »Elvira Vatovec«; Marija Skaza, Ptuj, Trg svobode 3; Dragica Korničeva, Ljubljana, Gradisce (pri podjetju »Sumi«); Vojko Kozinc, Maribor, Ulica heroja Saranovića 10; dvajset nagrad po 500 dinarjev dobijo: Boštjan Rojce, Celje, Kraigherjeva 3/1; Ruža Strmšek, Maribor, Gregorčičeva 14; pritičije; Fani Skofič, Slovenj Gradec, bolnišnica; Duška Spendl, Grajena pri Ptujju; Jože Gajšek, VP 5050/5a, Zadar; Franc Pišlar, Mil. postaja LM, Ljubno ob Savinji; Slavica Krivec, Tolmin, Breg 2; Milan Herkov, Koper, Zavod za socialno zavarovanje; Borut Burja, Ljubljana, Kotnikova 21/II; Milka Ostanek, Ljubljana, Pobljnova 9; Franc Grad, Zgornji Kašelj 20; Hinko Friškovec, Vitanje; Stanka Stupica, Ljubljana, Prisojna 8; Branko Gerlič, Maribor, Maistrova 26; Viđa Rus, gospodinja, Bled-grad 138; Maja Karlin, Ljubljana, Krakovski nasip 22; Betka Skorjanc, Trbovlje 2; Globušek 1; Rajko Sugman, Gorišnica, okraj Ptuj; Ivan Zojhter, Ljubljana, Celovška 28 a; Ivo Markovič, Koper, Cevljarska 11.

Nagrajence iz Ljubljane prosimo, da dvignejo nagrade v našem uredništvu, ostalim pa jih bomo poslali po pošti v prihodnjih dneh.

Prihodnjo nagradno slikovno križanko bomo objavili prvo nedeljo v avgustu, to je 5. avgusta.

NAŠA NOVA PREKOCEANSKA LADJA

Nova velika prekoceanska ladja »Drvar«, ki jo je zgradila ladjedelnica »3. maj« na Reki za Jugoslovansko linijsko plovbo, bo izročena prometu v drugi polovici tega meseca. Ladja »Drvar« je odplula v nedeljo na prvo poskusno vožnjo, ki je pokazala dobre rezultate. Cilj te poskusne vožnje je bil proučiti delovanje turbine — izdelka tovarne »Jugoturbina« iz Karlovca, ki bo poganjala ladjo.

»Drvar« je za sedaj največja tovorna ladja, zgrajena za našo trgovinsko mornarico v ladjevni delnici »3. maj«. Njena nosilnost je več kot 10.000 ton.

Ta ladjedelnica, ki se je že uveljavila s solidno izgradnjo velikih tovornih ladij, je sklenila tudi pogodbe za izgradnjo 6 velikih ladij za nekatere britanske lastnike ladij. Te ladje bodo imele več kot 10.000 ton nosilnosti.

V ZIMSKI NOCI

(Nadaljevanje)

(IZ ZBIRKE V ARKTIKI)

Mehanik sem poslal ohlajeno: »Ohlajeno! Vi ste — koka, igrate se z mojim srcem.« Seveda flirt ni imel uspeha. Kmalu so vsi vrgli karte proč. Niti ognjevita kapucinka niti zračne ptonike niso mogle ogreti naših zamrznjenih src. »Vojva, vojva,« je kimal z glavjo Neneč. »Zelo slabo... Ljudje so se poskrili... Zivali so se poskrile... Lisice so se poskrile. Samo lisjak tava, prekleti hromi Noho, kviri pasti in krade vabe.« Nato je pripovedoval o tem lisjaku. Lokav je, velik in mo-

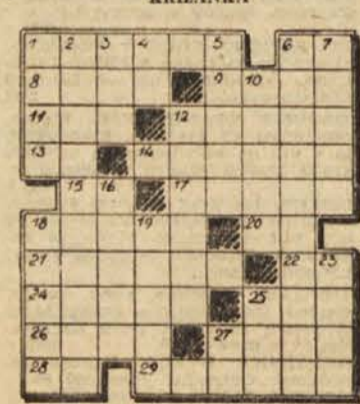
čan. Se nikomur se ni posrečilo, da bi ga ujel. Nekoč pa se je vendar v neopreznosti zataknil v past, da ga je železo zgrabilo za nogo, ki pa jo je pregriznil in z njo odšel. Sledove je videti v tundri še zdaj. »To je skrivnosten lisjak,« je dodal šepetaje Neneč in vrtel z očmi. »To je vrag.« Vsi so se zasmejali. Lovec je bil užaljen. »No, zdaj smo prišli še na vrha,« je rekel veselo mehaniku. »Pa je tudi čas.«

»Moj prijatelj je videl vraga,« se je vmešal v pogovor smehljajoči se radiotelegrafist. »Z njim sva prezimila dve najtežja leta na majhni polarni radijski postaji. Kolčak je bil zasedel Sibirijo, po radiu pa nismo mogli dobiti zvez z našo komer. Dva od sveta odrezana človeka. Nič se ni menil za našo nalogo. Pa sem vendar poskušal in lovil razne postaje. Uspešno nama je tudi, da sva si lahko predstavljala, kakšen je položaj na fronti. Panični brzojavi ne lega štaba, mnogokrat neslišni rani, kratka poročila, privatni brzojavi — vse to je potrjevalo, da — naši napadajo. Moj prijatelj ni šel na postajo. Dan za dnem je ležal na postelji in pričel. Da se ne bi utrujal, je privajal v sobo sodček spirita, v takih vanj gumijasto cev in tako je vleklo žgočo pijačo. Ponoči mu je zdelo, da prihajajo iz zaliva vrage. »Zeleni, kosmati,« je kričal. »Davjivo me, davjivo...«

»No, kaj, ali je možak prepadel?« je vprašal letalec, ki je ves čas molčal. »Ne, pomogel si je. Zdelo se mu je, da prihajajo iz zaliva vrage.« Vsi so se zasmejali. »To ni nič!« je rekel mehanik. »Vam bom jaz nekaj povedal.«

Pripovedoval nam je o avri-ONU, ki je krožil po letališču brez letalca. — To se je dogodilo pred nekaj leti. Mlad letalec — imenujmo ga Lanjin — se je vračal z linijskega poleta v majhnem avionu III-2, ki ga letalci ne imenujejo Njuročka. Lanjin je letel sam. Zeblo ga je, a se je s tem sprjaznil in čakal na radostno nestrpnostjo, da se bo vsak čas pokazalo mesto, letališče. Potem se bo ogrel, umil odrgel kombinizon in odšel v goste, kjer bo pričakal Noho. Tam je najbrž že hropel, v kuhinji naglica — zdelo se mu je, da je v hladnem zraku zadušilo po pečeni goski in po zelju.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. nestrupena kača, 6. začetnici nemškega fizika (kvantna teorija), 8. reka v SZ, 9. državna blagajna, 11. nade, 12. zašito, 13. medmet, 14. spol, 15. začetnici slovenskega slikarja, 17. vrlo, 18. valovanje zraka, 20. ista samoglasnika, 21. rastlina, 22. prvi črki mesta v AP, Vojvodini, 24. mislim, 25. staroegipčansko božanstvo, 26. isti, 27. reka na Štajerskem, 28. kazalni zaimek, 29. pisarski uradnik. Navpično: 1. čut, 2. opereta Jacquesa Offenbacha, 3. nekateri, 4. veznik, 5. dežela v vzhodni Evropi, 6. dijakinja pri zrelostnem izpitu, 7. žitarica, 10. slika, 12. sem v zavetju pred slabim vremenom, 16. žensko ime, 18. del ure, 19. uravoslvoje, 23. pokrajina v Zahodni Nemčiji, 25. mesto v južni Franciji, 27. znak za platino.

RESITEV KRIŽANKE Z DNE 8. JULIJA
Vodoravno: 1. strokovno, i. 8. šport, g. 9. tu, 11. ano, 12. pu, 13. Sand, 15. kol, 16. lesketati, 18. asteničen, 19. iti, 20. zrak, 21. č. 22. bon, 23. iz, e. 25. Zarin, D. 27. neuk, 28. Krma.

ZA DOBRO VOLJO

»Prvi novice oddaja, drugi pa jih komentira...«

JURČEK RISE

Prvi je planil na krov enoki kapitan s sabljo v roki, za njim prvi oficir z mušketo, potem krmar z velikim kavljem, nazadnje pa šest gusarjev z dolgimi noži.

Stražar je skočil pokonci in začel divje zvoniti. »K orožju!« je kričal stražar. »Sovražnik je vdrl na ladjo!« Smrčanje pod krovom je v hipu utihnilo. Slišati je bilo žvenketanje orožja in topotanje nog. Jurček se je skrli za velik sod in prestrašen čakal, kaj se bo zgodilo.

Gusarska ladja

»Kje je sovražnik?« je zakričal kapitan. »Ne vem!« je poročal stražar. »Slišal sem samo strašen ropot. Biti jih mora zelo veliko!«